Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. 128 (8118). 7 июль, 1983 йил. ПАЙШАНБА. Баҳоси 3 тийин

МУЗОКАРАЛАР ТУГАДИ

5 июль куни тушдан кейин Кремлда КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андропов билан Германия Федератив Республикаси Федерал канцлери Г. Коль ўртасидаги якунловчи суҳбат бўлиб ўтди. Суҳбатда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико ва Федерал канцлер ўринбосари, ГФР ташқи ишлар министри Г. Д. Геншер қатнашдилар.

СССР билан ГФР ўртасидаги муносабатларнинг принципиал масалалари хусусидаги фикрлашувлар шу муносабатларни Москва Шартномаси асосида, иккала мамлакат халқларининг манфаатларини кўзлаб, Европа ва халқаро хавфсизлик манфаатларини кўзлаб янада ривожлантириш имкониятлари нуқтаи назаридан давом эттирилди.

Ю. В. Андропов шуни уқтириб ўтдики, СССР билан ГФР Москва Шартномасига таяниб, умуман ўтган йиллар мобайнида умумий тил топишга, вужудга келган муаммоларни иккала томонга мақбул тарзда ҳал этиш йўлини топишга муваффақ бўлдилар. Бу тажриба — иккала мамлакатнинг мулкидир. Бу мулк ҳозир вужудга келган халқаро вазиятда исроф қилинмаслиги муҳимдир.

Ғарбий Германия томони ГФРнинг ҳозирги ҳукумати СССР билан ГФР ўртасидаги муносабатларни Москва Шартномаси ва иккала мамлакат шундан кейин имзолаган битимлар негизида ривожлантириш тарафдори эканлиги тўғрисидаги ваъдаларни такрорлади.

СССР билан ГФР ўртасидаги икки томонлама ҳамкорликни янада ривожлантириш эҳтимолининг бир қанча конкрет жиҳатлари ҳам кўриб чиқилди. Томонлар илгари ўз ўрталарида фикрлашиб олинган баъзи масалалар хусусидаги музокараларни давом эттириш тўғрисида келишиб олдилар.

Яна бир қанча масалалар, шу жумладан, Марказий Европадаги қуролли кучларни ва қурол-яроғларни қисқартириш тўғрисидаги Вена музокаралари хусусида гаплашиб олинди.

Суҳбат қатнашчилари бу суҳбатнинг ошкора ва амалий характерини уқтириб, Москвадаги Совет — Ғарбий Германия музокаралари чоғида муҳокама қилинган масалалар хусусида келгусида ҳам томонлар ўртасидаги фикрлашувлар давом эттирилади, деб келишиб олдилар.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

РЕСПУБЛИКАДА КАПИТАЛ ҚУРИЛИШНИ ЯНАДА ЯХШИЛАШ ҲАМДА УЙ-ЖОЙЛАРНИ, ИШЛАБ ЧИҚАРИШ, СОЦИАЛ ВА МАДАНИЙ-МАИШИЙ ОБЪЕКТЛАРНИ ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИШНИ ТАЪМИНЛАШ ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари ўртоқ В. К. Михайловнинг республикада капитал қурилишни янада яхшилаш ҳамда уй-жойлар, ишлаб чиқариш, социал ва маданий-маиший объектларни фойдаланишга топширишни таъминлаш тадбирлари тўғрисидаги докладини тинглаб ва муҳокама қилиб, шуни қайд этадики, республика меҳнаткашлари партия ташкилоти раҳбарлигида 1983 йил ва умуман ўн биринчи беш йиллик топшириқларини бажариш устида зўр ғайрат билан ишламоқдалар.

Барча совет кишилари каби республика меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь Пленумининг, СССР Олий Совети саккизинчи сессиясининг қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов СССР Олий Совети Президиумининг Раиси лавозимига сайланганлигини тўла-тўкис маъқуллайдилар.

Улар КПССнинг ички ва ташқи сиёсатини, партиянинг халқ фаровонлигини ошириш, ер юзида тинчликни сақлаб қолиш йўлини якдиллик билан астойдил қўллаб-қувватлайдилар, партиянинг янада уюшқоқлик ва самарадорлик билан ишлаш, меҳнат интизомини ҳар томонлама мустаҳкамлаш, КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари қарорларини муваффақиятли бажариш тўғрисидаги даъватига амалий ишлар билан жавоб бермоқдалар.

Ўзбекистон ССР министрликлари, давлат комитетлари ва идоралари, республика халқ депутатлари Советлари КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорларини бажара бориб, қурилиш ҳажмини ошириш, унинг самарадорлиги ва сифатини юксалтириш соҳасида катта ишларни бажармоқдалар. Ушбу беш йилликнинг икки йили мобайнида шу соҳада республикада 11,8 миллиард сўм ўзлаштирилди. Капитал маблағ сарфлаш ва қурилиш-монтаж ишлари лимитини ўзлаштириш планлари ошириб бажарилди.

Халқ хўжалигида техника тараққиётини таъминлаб берувчи электроэнергетика, машинасозлик, металлургия, химия ва бошқа саноат тармоқларининг қуввати юқори суръатлар билан ошириб борилмоқда.

КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукумати суғориладиган деҳқончиликни ривожлантиришга жуда катта ёрдам бериб, оталарча ғамхўрлик қилиб келаётганликлари туфайли республикада Жиззах ва Қарши территориал — ишлаб чиқариш комплекслари бунёд этилмоқда. Қорақалпоғистон АССРдаги, Бухоро ва Сурхондарё областларидаги ерларни ўзлаштириш ишлари кенг кўламда олиб борилмоқда.

Республика қурувчилари интернационал бурчларини бажариб, Ноқоратупроқ зонани ўзлаштиришда, шунингдек БАМдаги ва Тюмендаги объектлар қурилишида актив қатнашмоқдалар.

Уй-жой ва маданий-маиший қурилиш соҳасида катта программа амалга оширилмоқда. Икки йил ичида умумий (фойдали) майдони 11,7 миллион квадрат метр, шу жумладан уй-жой қуриш кооперативлари йўли билан 809 минг квадрат метр ва ишчилар, колхозчилар, хизматчиларнинг маблағлари ҳисобидан 4,6 миллион квадрат метр ҳажмида уй-жой қурилди. Шу вақт ичида 1 миллион 258 минг киши ўзининг уй-жой шароитларини яхшилаб олди. Умумий таълим мактаблари, мактабгача тарбия муассасалари, касалхоналар ва поликлиникаларни ишга тушириш топшириқлари ошириб бажарилди. Қишлоқни социал жиҳатдан қайта қуришга, хутор системасини тугатишга катта эътибор берилмоқда.

Қурилишнинг моддий-техника базаси мустаҳкамланмоқда. Республикада қудратли ишлаб чиқариш базасига, уй-жойларни тўла-тўкис йиғувчи заводларга эга бўлган йирик қурилиш ва монтаж ташкилотлари вужудга келтирилди. Қисқа муддатларда йирик объектларни бунёд этиш соҳасида бой тажриба тўплаган барқарор қурилиш коллективлари шакллантирилди. Цемент, оҳак, деворбоп ва томга ёпиладиган материаллар, пардозлаш плиткалари ишлаб чиқариш қувватлари анча ривожланди.

Шу билан бирга Ўзбекистон ССР Олий Совети капитал қурилишдаги ишларнинг аҳволи ҳали Марказий Комитетнинг 1982 йил ноябрь ва 1983 йил июнь Пленумлари қарорларида, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Ю. В. Андроповнинг кўрсатмаларида қўйилган юксак талабларга тўла-тўкис жавоб бермайди, деб ҳисоблайди.

Кўпгина министрликлар, давлат комитетлари ва идоралар, қурилиш ва монтаж ташкилотлари, халқ депутатлари маҳаллий Советлари уй-жойларни, бир қанча ишлаб чиқариш ва социал-маиший объектларни фойдаланишга топшириш юзасидан беш йилликнинг ўтган даври топшириқлари бажарилишини таъминламадилар.

1983 йилнинг биринчи ярмида умуман республикада пудрат ишлари плани бажарилгани ҳолда 10 та энг муҳим ишлаб чиқариш қурилишида план бажарилмади.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги Ўзбекистон металлургия, Олмалиқ кон-металлургия, Тошкент тўқимачилик комбинатлари, лак-бўёқ заводи ҳамда Қўқондаги янги химия заводи қурилишида биринчи ярим йиллик планларини бажармади. Главташкентстрой Тошкент тўқимачилик комбинатининг филиали қурилишида, сув хўжалиги қурилиши давлат комитети Андижон областидаги Ильичевск пайпоқ тўқиш фабрикаси ҳамда Бухоро тўқимачилик комбинатининг Китоб шаҳридаги филиали қурилишида, Узколхозстрой эса Андижон ип газлама комбинатининг Уйчи посёлкасидаги филиали қурилишида пландан анча орқада қолинишига йўл қўйди.

Бухоро, Тошкент ва Қашқадарё областларида уй-жой қурилиш планлари бажарилмаётир.

Республикадаги айрим министрликлар ва идоралар, маҳаллий Советларнинг бир қатор ижрокомлари КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг уй-жой қуриш кооперативлари йўли билан уй-жой қуришни кучайтириш ва якка тартибда қуриладиган уй-жойларни кескин равишда кўпайтириш тўғрисидаги қарорини тўла бажараётганлари йўқ.

Бир қатор қурилиш бўлинмаларида меҳнат унумдорлиги паст. Техника тараққиётини, меҳнатни ташкил этишнинг илғор формаларини, биринчи навбатда бригада пудратини жорий этиш тадбирлари тўла-тўкис амалга оширилмаяпти. Қурилиш техникаси ва механизмлардан қониқарсиз фойдаланилмоқда. Қурилиш сифатини яхшилаш, илғор тажрибани кенг ёйиш, қурилишда таннархни камайтириш, моддий ва меҳнат ресурсларини тежаш соҳасида етарлича чора-тадбирлар кўрилмаяпти. Кўпгина трестлар ва бошқармаларда меҳнат интизоми бўш, кадрларнинг қўнимсизлиги катта. Қурилиш индустриясининг базаси етарлича суръатлар билан ривожланаётгани йўқ. Норуда ва маҳаллий бинокорлик материаллари ҳамон камчил бўлиб турибди.

Халқ депутатлари маҳаллий Советларининг капитал қурилишга раҳбарлик қилиш соҳасидаги фаолиятидаги жиддий камчиликларга барҳам берилган эмас. Советлар ўз территорияларида хўжаликни комплекс ривожлантириш мақсадида корхоналар, муассасалар, ташкилотлар куч-ғайратини мувофиқлаштириш ва улар маблағларини бирлаштириш соҳасидаги ўз ваколатларидан тўла фойдаланмаяптилар.

Область, шаҳар, район Советларининг ижроия комитетлари, доимий комиссиялари кўпинча планлар қандай бажарилаётганини, капитал маблағларни ўзлаштириш ҳамда қурилаётган объектларни ишга тушириш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ва кадрлар қўнимсизлигини камайтириш чораларининг амалга оширилишини кун сайин контроль қилмайдилар. Улар қурувчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитини яхшилаш масалаларини камдан-кам қараб чиқмоқдалар. Бир қатор областларда маҳаллий Советларнинг титул рўйхатлари асосида амалга оширилаётган уй-жойлар ҳамда маданий ва социал-маиший объектлар қурилиши планлари бажарилмаяпти. Уй-жой қуриш кооперациясини ва якка тартибдаги қурилишни ривожлантиришга етарли эътибор берилмаяпти.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, республика министрликлари, давлат комитетлари ва идоралари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, халқ депутатлари маҳаллий Советлари, қурилиш-монтаж ва лойиҳа ташкилотларининг энг муҳим вазифаси ишлаб чиқариш қувватларини, уй-жойлар, мактаблар, мактабгача тарбия, даволаш муассасаларини қуриб ишга тушириш бўйича ўн биринчи беш йиллик топшириқларини бажаришдан иборат деб ҳисоблансин.

2. Ўзбекистон ССР Қурилиш, Қишлоқ қурилиши, Бинокорлик материаллари саноати, Мелиорация ва сув хўжалиги, Автомобиль йўллари қуриш ва улардан фойдаланиш министрликлари, Сув хўжалиги қурилиши давлат Комитети, Главташкентстрой, Главсредазирсовхозстрой, Узколхозстрой зиммасига ишлаб чиқариш қувватларини, уй-жойларни, социал ва маданий-маиший объектларни белгиланган муддатларда ҳеч сўзсиз фойдаланишга топшириш юзасидан қўшимча тадбирлар ишлаб чиқиш ва уларни амалга ошириш вазифаси юклатилсин.

КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленуми қарорларига мувофиқ меҳнат унумдорлигининг кескин оширилиши таъминлансин, бу вазифа экономикани ривожлантиришнинг энг муҳим вазифаси қилиб қўйилсин. Қурилиш техникасидан, моддий-техника ресурсларидан, иш вақтидан фойдаланиш қатъий яхшилансин, техника тараққиёти соҳасида белгиланган тадбирлар амалга оширилсин. Қурилишни индустриялаштириш суръатлари ошириб борилсин, техника тараққиёти соҳасида амалга оширилаётган тадбирлар техника-иқтисодий кўрсаткичларнинг яхшиланишига актив таъсир кўрсатиши, тугалланмаган қурилиш ҳажмларининг камайишига ёрдам бериши учун объектларни, конструкциялар ва буюмларни заводда тайёр ҳолда чиқариш даражаси ошириб борилсин.

Бригада хўжалик ҳисоби асосида қурилиш ишларини ташкил этиш такомиллаштирилсин, ишлаб чиқаришнинг инженерлик тайёргарлиги даражасини оширишга, норматив ҳисоб ҳужжатларини жорий этишга алоҳида эътибор берилсин, пудратчи коллективларни моддий-техника жиҳатдан таъминлаш йўлга қўйилсин.

Ҳамма ерда сифатни бошқаришнинг комплекс системасини жорий этиш асосида қурилиш сифатини яхшилаш тадбирлари амалга оширилсин.

Иқтисодий иш савияси оширилсин, қурилиш-монтаж ишларининг таннархи камайишига эришилсин, иқтисод ва тежамкорлик режими мустаҳкамлансин.

3. Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, халқ депутатлари область ва Тошкент шаҳар Советларининг ижроия комитетлари зиммасига:

Маҳаллий Советлар объектлари қурилишида иш суръатларини кескин ошириш ҳамда уларни фойдаланишга топшириш планларини сўзсиз бажариш учун зарур чораларни кўриш;

Уй-жой қуриш кооперативларини ривожлантиришга, айниқса қишлоқ жойларда якка тартибда уй-жой қурилишини кенгайтиришга бутун чоралар билан ёрдам бериш вазифаси юклатилсин.

4. Ўзбекистон ССР Госплани, республика министрликлари, давлат комитетлари ва идораларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, маҳаллий Советларнинг ижроия комитетларига капитал маблағларнинг, моддий ва оадм ресурсларининг ишга тушириладиган қурилишларга тўпланишини, янгидан бошланадиган ва бир вақтда қуриладиган объектлар сонининг қисқартирилишини таъминлаш вазифаси топширилсин. Капитал маблағлар, ускуналар, кабель маҳсулотлари, махсус материаллар, конструкциялар ва деталларни қурилиш муддатларига мувофиқ ҳолда етказиб бериш, шунингдек ишга тушириш-созлаш ишларини ўз вақтида бажарилиши назарда тутилсин.

Лойиҳалаш сифати ва қурилишнинг смета қийматига риоя қилиниши устидан контроль кучайтирилсин. Лойиҳалаш ва қурилишнинг зарурлиги ҳамда мақсадга мувофиқлигини техника-иқтисодий жиҳатдан асослаш даражаси оширилсин, қурилиш экономикаси соҳасидаги ишлар кучайтирилсин. Объектларни оқилона жойлаштиришга, қурилиш майдонларини танлаш ҳамда улардан фойдаланишга, лойиҳа ишлари планларининг капитал қурилиш планлари билан боғланишига алоҳида эътибор берилсин.

5. Ўзбекистон ССР Госпланига, СССР Давлат банки ва қурилиш банки республика конторaларига капитал маблағлар ва пудрат ишларининг тўғри планлаштирилиши устидан контролни кучайтириш, бу соҳада белгилаб қўйилган тартибга қатъий амал қилиш вазифаси топширилсин.

6. Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги, Озиқ-овқат саноати министрлиги, Гўшт-сут саноати министрлиги, пудратчи министрликлар ва идораларга, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, маҳаллий Советларнинг ижроия комитетларига халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарувчи корхоналар қувватларини ишга тушириш ва ўзлаштиришни тезлаштириш топширилсин.

7. Ўзбекистон ССР Госстройидан лойиҳа ташкилотларининг ишини контроль қилишни кучайтириш, улар ишлаб чиқаётган лойиҳалар, саноат узеллари схемаларининг сифатини қатъиян яхшилашга, шунингдек саноат ва граждан бинолари ҳамда иншоотларнинг архитектуравий даражасини оширишга эришиш талаб қилинсин.

Фан-техника ютуқларини, тугалланган илмий-тадқиқот ишларини, енгил материаллар ва конструкцияларни лойиҳалаш, қурилиш практикасига ҳамда қурилиш материаллари ишлаб чиқаришга жорий этишни анча кенгайтириш, бинолар ҳамда иншоотларни йиғма усулда тайёрлаш даражасини ошириш зарур деб ҳисоблансин.

8. Республика халқ депутатлари Советлари, уларнинг ижроия ва фармойиш бериш органларига, доимий комиссияларига:

қурилиш масалалари юзасидан ўз территорияларида жойлашган корхоналар, муассасалар, ташкилотларнинг фаолиятини мувофиқлаштириш соҳасидаги ваколатларидан тўлароқ фойдаланиш;

қурилиш масалаларини мунтазам муҳокама қилиб бориш, қабул қилинаётган қарорларнинг амалий бўлишига эришиш, қурилиш-монтаж ишлари планларининг бажарилиши учун мансабдор шахсларнинг масъулиятини ошириш топширилсин. Уй-жой — граждан объектларини бунёд этиш муддатларига риоя қилинмаган ҳар бир ҳол давлат интизомини жиддий суратда бузиш деб қаралсин;

уй-жойларни ва социал-маиший объектларни ўз вақтида ва муддатидан илгари фойдаланишга топшириш учун социалистик мусобақани авж олдириш, қурилаётган объектларда депутатлар постларининг ишини активлаштириш;

«Меҳнат коллективлари ва уларнинг корхоналар, муассасалар, ташкилотларни бошқаришдаги ролини ошириш тўғрисида»ги СССР қонуни талабларига амал қилиб, қурилишда меҳнат ва технология интизомининг мустаҳкамланишига эришиш, кадрлар қўнимсизлигини қисқартириш чораларини изчиллик билан амалга ошириш, бунда қурувчилар учун нормал уй-жой ва социал-маиший шароитлар яратиб беришга, малакали кадрлар тайёрлашни такомиллаштиришга биринчи даражали эътибор бериш вазифаси топширилсин.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети республика министрликлари, давлат комитетлари ва идоралари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари партия ташкилотларининг раҳбарлигида меҳнат коллективларини капитал қурилиш соҳасида 1983 йилги ва умуман ўн биринчи беш йиллик Давлат планлари ва юксак социалистик мажбуриятларини сўзсиз бажаришга сафарбар этиш учун зарур бўлган ҳамма чораларни кўрадилар, КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съездининг улуғвор режаларини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшадилар, деб қатъий ишонч билдиради.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри.
5 июль 1983 йил.

МЕХАНИЗАТОРЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

ЧЎЛДА ТОБЛАНГАН

ПАХТАЗОР дала... Ғира-шира тонг ота бошлаган маҳал унинг ардоқли деҳқонлари ишга отланадилар. Уларнинг сафида асл деҳқон Хўжамқул отанинг ўғли Ўктам ҳам бор. У ўн олтига тўлган йили далага ўзгача ўй, эзгу орзу билан отланди. «Мен механизатор бўламан» деди йигитча ҳаяжондан энтикиб. Бу пайтда Хўжамқул ота Мирзачўлда, «1-Боёвут» совхозида ишларди. Ўктам шу совхознинг машҳур тракторчиси Жумавойга шогирд тушди.

Ўшанда куз эди. Деҳқонлар аллақачон шудгорлашга киришганлар. Чўл ерининг қаловини топмасанг «оби оташ-да», деб «аттанг»лаб қолавериш ҳеч гап эмас. Бу «қалов» — меҳнат. Шудгорлаш, яхоб бериш, яна шудгорлаш ва озиқлантириш, чигит экишга бўлган тайёргарлик юмушлари, Ўктам қорамойдан чўчимади, аксинча, солярка ҳиди димоғига хуш ёқарди. Бу уқувли, уятчан йигитчадан Жумавой ака ҳам хурсанд эди. Уста дам олгани кетганида шогирдига рулни ишониб топширди. Келгуси йил кўкламидан Ўктам трактор рулини мустақил бошқарди.

Чўлда тобланган йигит ҳозирги кунда Чиноз районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг таниқли механизатори, коммунист. Унинг кўксини ҳалол меҳнати учун берилган Меҳнат Қизил Байроқ ордени безаб турибди.

Ўктам ака самимий жилмайиб ўзи ҳақида гапиришга сира рози бўлмасди.

— Лоақал, шогирдларингиз ҳақида сўзлаб берсангиз?

— Устозларимиз ўзлари рулни бир томондан тутиб бизга трактор бошқаришни ўргатганлар, — деди у. — Бугунги ёшлар ҳунар-техника билим юртларидан, ҳатто ўрта мактабдан билимдон бўлиб келадилар.

Ҳа, бугунги ёшлар, механизаторлар чиндан ҳам уқувли, ғайратли. Улар устозлари ҳамкорлигида баракали меҳнат қилиб «оқ олтин» етиштиришни кўпайтиришга салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. Ўтган 1982 йилда Ўктам Хўжамқулов меҳнат қилаётган бригадада 85 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 39,6 центнердан пахта ҳосили олинди.

— Бу йил кўрсаткичларни янада юксалтиришга ҳаракат қиламиз — дейди бригадир, уста пахтакор Абдусаттор Абдужабборов. — Ниятларимиз, албатта, техникасиз амалга ошмайди. Бу ҳақиқатни эндиликда дала кўриб, деҳқон номини оқлаган ҳар бир қишлоқ кишиси тушунади. Шунинг учун ҳам Ўктам ва унинг ҳамкасбларини ҳар қанча ардоқласак, мақтасак камлик қилади.

Бригадир ҳамкасблари, деганида республикада хизмат кўрсатган механизатор Василий Бибаров ва Абдукарим Норқуловларни ҳам кўзда тутаётган эди.

— Давлат бизга ишониб қимматбаҳо техникани топшириб қўйибди, — дейди Ўктам, — ишончни амалий меҳнат билан оқлашимиз керак.

У сўзининг уддасидан чиқяпти. Ерни экишга тайёрлашдан тортиб ҳосили териб-йиғиб олингунча бўлган юмушларда техникани авайлаб, ундан моҳирона фойдаланади. У 1982 йили занговри кема бункеридан 112 тонна «оқ олтин» тўкди.

Ўктам ака етти фарзандини ҳам ўз даласига муҳаббат руҳида тарбияламоқда.

1983 йил кўклами... Бу, такрорланмас деҳқон баҳорларидан биридир. Йилнинг табиат инжиқликларига боғлиқ қийинчиликлари ҳам ўзгача. Кўклам ёмғирлари кечикди. Демак, ғўза ривожланишдан ортда қолиши мумкин эди. Гербицид таъсири сусаяди, демак бегона ўт кўпаяди. Бу табиий ғовларни бободеҳқон фақат тадбиркорлиги, ғайратли меҳнати билан, техника кўмагида енгади.

— Бу йил колхозимизнинг барча тўққизта пахтачилик бригадаси коллектив пудрати асосида ишлашга ўтган, — деди Ўктам Хўжамқулов биз билан хайрлашар экан. — Эндиликда аҳил бригададошларим иш масъулиятини яна ҳам чуқурроқ ҳис қилишаётир. Мен ҳам уларни уялтириб қўймаслигим керак.

А. РАҲИМОВ,
Чиноз райони.

ЛАВҲА

ИЮЛЬ—ҲОСИЛ ТЎПЛАШДА ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ОЙ

ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР!

МЎЛ ҲОСИЛ УЧУН КУРАШДА ҲАР ДАҚИҚАСИ ҒАНИМАТ ДАМЛАР БОШЛАНДИ.

ҒЎЗА ПАРВАРИШИНИ БУТУН ЧОРАЛАР БИЛАН КУЧАЙТИРИНГ.

ДАЛАЛАР БЕГОНА ЎТДАН ТОЗА БЎЛСИН, ҲАШАРОТГА ҚАРШИ КУРАШНИ СУСАЙТИРМАЙЛИК.

МАВЖУД КУЛЬТИВАТОРЛАРНИ ТЎЛА САФАРБАР ЭТИБ, УЛАРНИНГ ИККИ СМЕНАДА ИШЛАШИНИ ТАЪМИНЛАНГ.

ҒЎЗАНИ КЕЧАСИЮ-КУНДУЗИ ҚОНДИРИБ СУҒОРИНГ.

МАШИНА ТЕРИМИНИ ЎЗ ВАҚТИДА УЮШҚОҚЛИК БИЛАН БОШЛАШ УЧУН ҲОЗИРДАН ПУХТА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРАЙЛИК.

Бекобод районидаги «Победа» колхозининг Оллоназар Худойбердиев бошлиқ бригадаси аъзолари 84 гектар ерининг ҳар гектаридан 38 центнердан ҳосил олиш учун курашмоқдалар. Суратда: (ўнгдан) бригадир О. Худойбердиев механизатор Х. Қодиров билан. (Чапда) ғўзани культивация қилиш пайти.

М. Қорабеков фотолари.

---

40 ЦЕНТНЕР УЧУН

Оққўрғон районидаги «Коммунизм» колхозининг Очил Умаров бошлиқ бригадаси пахтакорлари бу йил 119 гектар майдонга барака уруғи қадашган. Айни кунларда улар ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил олиш учун мустаҳкам замин ҳозирламоқдалар. Шу кунгача ғўза қатор ораларига уч марта ишлов берилди. Бегона ўтлардан тозаланди.

Т. ЗОКИРОВ.

●

МУСОБАҚАГА якун ясалди. Яна Турсунбой Мирсолиев бошчилик қилаётган комсомол-ёшлар бригадаси ғолиб деб топилди.

Бекобод районидаги Дзержинский номли колхознинг бу илғор бригадаси деҳқонлари ғўза парваришини намунали олиб боришмоқда. Шунинг учун ҳам 77 гектар майдонни эгаллаган ниҳоллар баравж ривожланиб кўзни қувонтирмоқда.

— Ҳар бир киши ўзига юклатилган вазифани вақтида бажарса, ҳамкорлик билан ишланса муваффақиятга эришиш қийин бўлмайди, — дейди бригадир Т. Мирсолиев. — Айниқса, Азим Ражабов, Андарбек Султонов, Карим Комеков, Манзура Муҳамедова, Турсуной Қосимова каби деҳқонларимиз фидокорона меҳнатлари билан барчага намуна бўлмоқдалар. Бу йил ҳар гектар ердан 40 центнердан «оқ олтин» етиштиришни мақсад қилиб олганмиз.

А. БОБОНАЗАРОВ.

КАДРЛАР ЎЗИМИЗДАН

БИР пайтлар илғор бўлган 8-бригада кейинги йилларда қолоқлар қаторига қўшилиб қолди. Ҳосилдорлик колхознинг ўртача кўрсаткичидан ҳам пасайиб кетди, маҳсулот хажми камайди.

Бригададаги бу аҳвол партия ташкилотини ҳам, колхоз правлениесини ҳам ташвишлантирмай қолмади. Кўрилган тадбирлар кор қилмади. Кейин масалани партком йиғилишида кенгроқ кўриб чиқишга қарор қилдик ва йиғилишга бош мутахассисларни, бригада аъзоларини ҳам таклиф этдик.

Йиғилиш қизғин, музокарали ўтди. Бригадирни алмаштиришга қарор қилдик. Коллективга коммунист Эркин Зуфаров бошлиқ қилиб тайинланди.

Суяги меҳнатда қотган, ишчан коммунист Эркин Зуфаров ишни қатъий меҳнат интизомини мустаҳкамлашдан бошлади. Чунки, колхозчиларнинг аксарияти ҳоҳласа ишга чиқишиб, ҳоҳламаса чиқишмай масъулиятни унутиб қўйишган эди. Янги бошлиқ бу ишларга тамоман барҳам берди. Экинларни агротехника қоидалари асосида парваришлашга алоҳида эътиборни қаратди. Бригададаги коммунистларнинг масъулияти оширилди. Уларга аниқ топшириқлар берилди, илғор усуллар кенг жорий этила бошланди.

Кўрилган барча тадбирлар тезда ўз самараларини кўрсатди. Бригада коллективи бир йилдаёқ оёққа турди. Ҳар йили бажарилмай келган планлар шу йилнинг ўзидаёқ анча ортиғи билан адо этилди. Натижада колхозчиларнинг даромадлари ошди, кўп ва сифатли маҳсулот етиштиришдан бригада аъзоларининг шахсий манфаатдорлиги кўпайди.

Бугунги кунда хўжалигимизда қолоқ бригадалар қолмаган. Колхоз партия комитети ишлаб чиқаришни интенсив ривожлантириш фан ва техника ютуқларини кенг жорий этиш, ишлаб чиқаришни механизациялаш, техникадан унумли фойдаланишда барча зарур тадбирларни кўраяпти. Энг муҳими ишлаб чиқаришнинг энг муҳим участкалари ишбилармон, ғайратли кадрлар билан мустаҳкамланяпти.

Маълумки, қаерда кадрлар билан ишлаш яхши йўлга қўйилган бўлса, ўша ерда ютуқлар ортаверади. Биз буни ўз тажрибамиздан яхши биламиз. Шунинг учун ҳам кадрлар билан ишлаш, ёш мутахассислар тайёрлаш, уларни ўқитиш, малакасини оширишга жиддий эътибор билан қараяпмиз.

Икки йилдирки, колхозимизда сабзавотчилик курси ишлаб турибди. Ўтган давр ичида бу курсни 150 дан зиёд хотин-қизларимиз битказишиб, айни кунларда улар дала ва теплица хўжаликларида меҳнат қилишяпти.

Шунингдек, ёшларимизнинг ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқишлари учун кечки механизаторлик ва шофёрлик курсларини ташкил этганмиз. Шу тариқа механизатор ва шофёр кадрлар ҳам ўзимиздан чиқяпти.

Бугунги кунда колхоз партия ташкилоти ҳисобида 98 коммунист бор. Улар 9 та цех партия ташкилоти ва 2 та партия группасига бирлашиб ишлаб чиқаришнинг етакчи участкаларида фаолият кўрсатишяпти.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: КОМИТЕТ ИШ УСЛУБИ

Ҳар бир коммунист конкрет партиявий топшириққа эга. Улар вақти-вақти билан цех партия ташкилоти ва партия группаларининг умумий йиғилишларида ҳисоб бериб туришади. Бош мутахассисларимизнинг ҳисоботларини эса план асосида мунтазам равишда партком йиғилишларида тинглаб борамиз. Илғор бригада бошлиқлари, чорвадорларнинг ватанпарварлик ташаббусларини очиқ партия йиғилишларида маъқуллаб хўжалик меҳнаткашлари ўртасида кенг тарғиб қилаяпмиз.

Ташаббускор кадрларимиздан бири — 4-бригада етакчиси коммунист Асад Зуфаров бошлиқ бригада коллективи йил бошида мўл ва сифатли сабзавот маҳсулотлари етиштириш билан бирга бригаданинг «кичик фермаси»да ёрдамчи хўжаликни ривожлантириб йил охиригача 6 тонна гўшт етиштириш ташаббуси билан чиқди. Коллективнинг ватанпарварлик ташаббуси барча бригадалар ўртасида кенг оммалаштирилаяпти.

Шунингдек, бир группа «кумуш тола» ижодкорлари ҳам эрта баҳорда хайрли ташаббус билан чиқишган эдилар. Улар мавсумда мўл пилла ҳосили олиб, ўз сўзларининг устидан чиқишди, Салима Умарова, Мукамбар Зокирова, Омина Мирзаева ва Гулистон Холмуродовалар ҳар бир қути қурт уруғидан 100—110 килограммдан ҳосил етиштирдилар.

Илғорлар ташаббусини оммалаштиришда оғзаки сиёсий агитация кадрлари активлик кўрсатмоқдалар. Айни кунларда дала шийпонларида, чорвачилик фермасида 18 нафар агитатор, 6 нафар пропагандист ва «Билим» жамиятининг 30 дан зиёд лекторлари КПСС Марказий Комитетининг май ва ноябрь (1982 йил) Пленумлари қарорлари асосида тарғибот-ташвиқот ишларини олиб бормоқдалар, ўзларининг жанговар сўзлари билан меҳнаткашларни янада унумли ишлашга ундамоқдалар. Улар ўзларига берилган партия топшириғини ҳалол бажармоқдалар.

Коммунистларимизга берилаётган топшириқлар характери ранг-баранг. Колхозимиз территориясидаги ҳар бир кўчага маълум бир коммунистни масъул этиб тайинлаганмиз.

Колхоз партия комитети коммунистларнинг авангардлик ролини, кадрлар масъулиятини ошира бориб, мўлкўл қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришга катта эътибор беришяпти. Деҳқончиликнинг дастлабки ҳосили — пилла топшириш планлари ортиғи билан адо этилди.

Айни кунларда эртаги экинлар маҳсулотларини сотиш жадал суръатларда боряпти. Давлатга гўшт ва тухум сотиш бўйича йиллик планларимизни ҳам бажариб қўйдик. Ҳозир қўшимча мажбурият ҳисобига маҳсулот топширияпти. Бу ишларни муваффақиятли амалга оширишда коммунистларимиз ташкилотчилик ролини ўйнаяпти. Бизда ташкилотчи коммунистлар оз эмас. Раззоқ Қаюмов, Жўра Норматов, Карим Ражабов ва Мастон Шералиевалар шулар жумласидандир.

Беш йилликнинг учинчи йилида хўжалигимиз меҳнаткашлари 1100 тонна картошка, 5000 тонна сабзавот, 155 тонна гўшт, 1300 тонна сут, 160 минг дона тухум етиштиришга аҳд қилишган. Ана шу улкан мажбуриятларни шараф билан бажаришда шубҳасиз барча кадрлар муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

А. УМАРОВ,
Тошкент районидаги Ленин номли колхоз партия комитетининг секретари.

ЯНА 15 МИНГ ОИЛАГА ЯНГИ УЙЛАР

ШУ КУНЛАРДА республикамиз пойтахти Тошкентнинг 2 минг йиллик юбилейи муносабати билан шаҳарда катта бунёдкорлик ишлари амалга оширилмоқда. Замонавий услубда қурилаётган кўплаб турар-жой бинолари, маданий-маиший хизмат кўрсатиш ва савдо муассасалари, меҳнаткашларнинг ҳақиқий оромгоҳларига айланган маданият ва истироҳат боғлари шаҳримиз кўркига кўрк бағишламоқда. Бундай улкан ҳажмли қурилиш ва ободонлаштириш ишларини бажаришда «Главташкентстрой» бош бошқармаси қурувчилари ҳам муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Жамоатчи мухбиримиз билан бўлган суҳбатда бош бошқарма бошлиғи ўртоқ Т. НАБИЕВ коллектив бунёдкорлари олиб бораётган ишлар ҳақида сўзлаб берди:

— Юбилей арафасида,— дейди Тўлаган Набиевич,— шаҳар бунёдкорлари олдида қурилишнинг сифат даражасини ошириш, районлардаги айрим эски иншоотларни янгилашдан иборат мураккаб вазифалар турибди. Бу йил 15 мингдан зиёд оила замонавий турар-жой биноларида ҳовли тўйлари ўтказадилар. 10 минг 184 ўқувчига мўлжалланган 9 та янги мактаб биноси, 3360 ўринли 11 та болалар боқча ва яслилари, кўплаб савдо, маданий-маиший ва соғломлаштириш объектлари бунёд этилади. Шаҳарнинг саноат, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхоналарини, шаҳар хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантиришга 500 миллион сўмдан зиёд капитал маблағ сарфланади.

Ана шу бунёдкорлик ишларининг кўпчилигини қуриш вазифаси коллективимиз зиммасига юклатилган. Белгилаган тадбирларимизга кўра сентябрь ойи охиригача 220 миллион 600 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажаришимиз лозим. 667 минг квадрат метр турар-жой бинолари, 600 ўринли касалхона ҳамда 950 кишига мўлжалланган поликлиника қурилишини ниҳоясига етказиб, фойдаланишга топширамиз. Бу мажбуриятларни муддатидан олдин ўринлатиш йўлида ҳалол меҳнат қилаётган аҳил коллективимиз ҳозиргача 200 минг квадрат метрдан зиёд турар-жойларни эгаларига топширди. Йил бошидан буён 460 ўринли болалар боғчаси, 60 ўринли касалхона, йирик поликлиника ва шу каби яна 18 та турли хил объектлар қурилиши муваффақиятли тугалланди. Июль ойи бошигача эса 150 минг квадрат метр турар-жой биноларини фойдаланишга топшириш учун иш суръатини тобора жадаллаштиряпмиз.

Тошкентнинг 2000 йиллиги олдидан

Бунёдкорларимиз қурилиш-монтаж ишларини бажариш жараёнида юбилей йилининг 12 та энг муҳим объектларига алоҳида эътибор бераётганликлари бежиз эмас. Ғалаба боғи яқинидаги осмонўпар Тошкент телеминораси комплекси, Сапёрлар кўчасидаги 16 қаватли турар-жой биноси ва шаҳаримизнинг бошқа районларида қад ростлаётган «Прогресс» босмахонаси, электроника институти бинолари каби объектлар ана шундай зарбдор қурилишлардан ҳисобланади.

Чунки бу иншоотлар замонавий талабларга жавоб бера олиши, барча шарт-шароитларга эгалиги ҳамда ташқи кўринишининг мукаммаллиги билан алоҳида ажралиб туради.

Улар тўла қуриб битказилгач шаҳримизнинг тарихий ва маданий ёдгорликлари сафидан ўрин эгаллайди. Айни пайтда бу объектларни юбилей кунигача фойдаланишга топшириш учун пардозлаш ва жиҳозлаш ишлари авж олдириб юборилди. Шунингдек, «Главпочтамт» биноси, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг газеталар редакциялари корпуси ва бошқа қатор объектларда ҳам сўнгги ишлар кетяпти.

Қурувчиларимиз кенг кўламли ишларни амалга оширишда социалистик мусобақа шартлари асосида иш юритмоқдалар. Бунда 1-уйсозлик комбинати коллективи пешқадамликни қўлдан бермаётир. «Завод-транспорт-қурилиш» конвейери, бригада пудрати усули қўлланилиб, барча объектлар муддатидан олдин битказилмоқда. «Таштрансспецстрой», тресги, «Ташинжстрой» трестининг 10-қурилиш-монтаж бошқармаси, 159-трестнинг 9-қурилиш бошқармаси коллективлари ҳам шу асосда иш олиб бориб, яхши натижаларни қўлга киритмоқдалар. Мазкур коллективларнинг Р. Гайнуллин, Р. Зиёев, А. Узоқовлар бошлиқ бригадалари коллективлари, ойлик ва квартал топшириқларини ошириб бажариб, олдинги сафларда боришяпти. Минглаб қурувчилар уларга тенглашиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Корхоналаримизни реконструкция қилиш ишларига ҳам алоҳида эътибор бериляпти. Шунинг натижасида ишлаб чиқариш қуввати ортиб бормоқда. Бу жиҳатдан, айниқса, 2-уйсозлик комбинати коллективи амалга ошираётган тадбирлар ибратли бўлмоқда. Ҳозир комбинат қувватини йилига 70 минг квадрат метр турар-жой биноларини қура олиш даражасига етказиш мақсадида реконструкция қилинмоқда. Ҳадемай, 4-уйсозлик комбинатида ҳам лойиҳадаги қувватга эришиш учун ана шундай муҳим тадбирлар кўрилади.

Коллективимиз ишчи-хизматчилари жонажон шаҳримиз юбилейини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун куч-ғайратларини аямайдилар.

Ш. ШОАЛИМОВ.

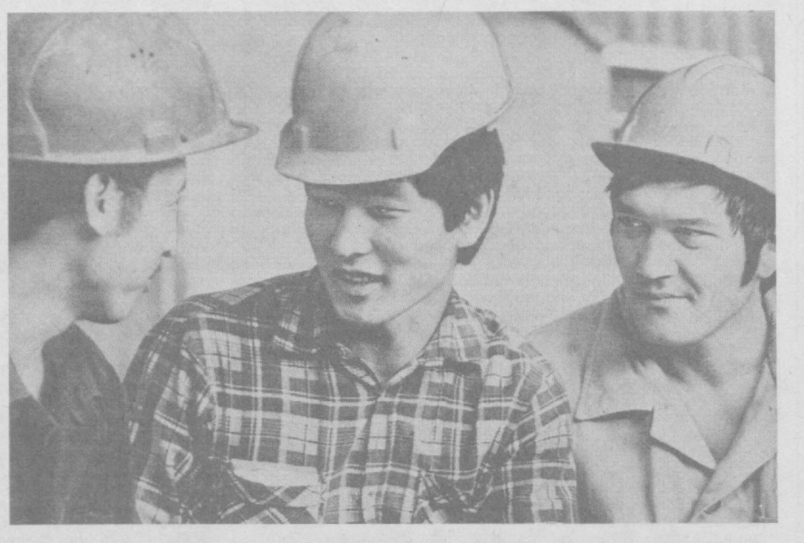

● В. И. Ленин номли Бекобод металлургия заводининг «300 стан» комплекси қурилиши жадал суратлар билан давом эттириляпти.
Суратларда (юқорида, чапдан) комсомол ёшлар бригадасининг илғор ишчилари Набижон Ахмадқулов, Виссарион Ким ва Абдурасул Усмоновлар; (пастда) комплекс участкаларидан бирида монтаж ишлари олиб борилаяпти.
Р. Нуриддинов фотолари. (ЎзТАГ).

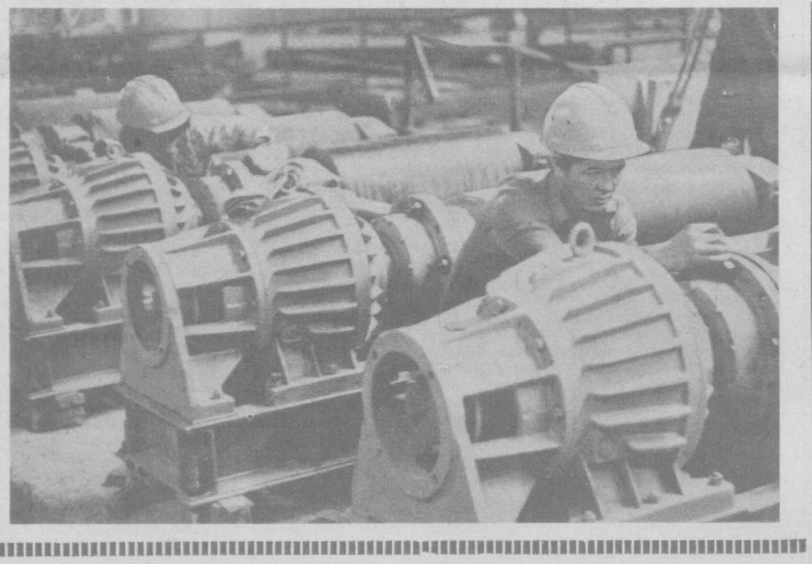

ЛОЙИҲАЛАР ИЖОД ҚИЛЯПМИЗ

Институтимиз коллективи яратган лойиҳа бўйича ҳозир СССР халқлари дўстлиги майдони ансамбли қурилиши ниҳоясига етмоқда. Бу жой марказий майдонни Ҳадра, Ленин комсомоли майдонлари ҳамда Чилонзор районни билан боғловчи муҳим халқа ролини ўйнаяпти. Лойиҳа асосида Янги Ўзбекистон, Фурқат, Халқлар дўстлиги кўчалари замонавий тарзда шаклланмоқда.

Инженерларимиз зиммасига шаҳарсозликни халқ хўжалиги барча тармоқлари ривожи билан уйғунлаштирган ҳолда лойиҳалаш вазифаси юклатилган. Шу мақсадда шаҳар аҳолисининг унумли меҳнат қилиши, савдо, маданий-маиший хизматлардан баҳраманд бўлиши, мазмунли дам олишини таъминловчи тадқиқотлар ўтказилмоқда. Ҳозир шаҳар дам олиш зоналарини лойиҳалаш ишлари бажарилмоқда. Шаҳар транспорти комплекс схемасини ишлаб чиқиш эса тугалланди.

Кейинги йилларда Тошкент бош планини тузиш устида илмий тадқиқот ишлари олиб борилди. Тадқиқотлар давомида шаҳарни янада ривожлантириш, замонавий шакл бериш, уй-жой шароитини яхшилаш, аҳолига хизмат кўрсатувчи тармоқларни янада ривожлантириш истиқболлари белгиланди. Бош план асосида шаҳар теварак-атрофида ҳам катта ўзгаришлар бўлади.

Лойиҳачиларимиз яратган чизмалар асосида қад кўтараётган биноларни кўриб кўз қувонади. Тошкент халқ хўжалик институти бош корпуси, китоблар уйи, геологлар музейи, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети биноси каби объектлар шаҳримиз юбилейига муносиб совғадир. Бундан ташқари, лойиҳаларимиз бўйича бир қатор магистрал кўчалар кесишган чорраҳаларда ер ости йўллари ҳам қурилмоқда. Уларнинг энг каттаси Ҳадра майдонидаги транспорт тоннелидир.

Институтимиз коллективи Фрунзе районни қиёфасини гўзаллаштиришда ҳам муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Районда 60 минг квадрат метр уй-жой қурилиши кўзда тутилган. Улар ҳозир «Бошлик» массивида, Б. Хмельницкий, Сапёрная, Баранов кўчаларида бунёд этилмоқда. Районни ободонлаштириш соҳасида ҳам катта ишлар қилиняпти. Магистрал кўчаларнинг кичик архитектура формалари киши завқини оширади. Ҳозир Космонавтлар майдони архитектура ансамблини яратиш устида изланишлар олиб борилляпти. Бу ерда космонавт-учувчи, ватандошимиз Владимир Жонибеков бюсти ўрнатилади. Тошкентнинг камол топишида ва кўркам қиёфа касб этишида бизнинг ҳам муносиб ҳиссамиз борлигидан фахрланамиз.

Ф. ТУРСУНОВ,
Тошкент бош плани илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш институти директори.

ЮБИЛЕЙГА ТЎРТ ЙИЛЛИК ПЛАН

ТОШКЕНТ бадиий буюмлар фабрикаси коллективи аҳолига кўплаб кенг истеъмол буюмлари етказиб бериш иштиёқида баракали меҳнат қилиб келмоқда. Шу йилнинг охиригача фабрикада 27 миллион сўмлик тикув буюмлари ишлаб чиқариш кўзда тутилган. Айни пайтда фабрика чеварлари 69 номенклатурадаги бадиий буюмларни истеъмолчиларга етказиб беришяпти. Шуниси диққатга сазоворки, уларнинг 30 га яқин тури фахрли беш қирра тамғаси билан тайёрланяпти.

Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейига муносиб меҳнат туҳфаси ҳозирлаш мақсадида фабрика коллективи оширилган мажбурият қабул қилди. Шунга кўра юбилейга қадар пландан ташқари 400 минг сўмлик кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқарилади.

Попоп цехидан 10 та коммунистик меҳнат бригадаси сентябрь ойига қадар тўрт йиллик планни бажариш ташаббуси билан чиққан эди. Айни пайтда бу ҳаракатга қўшилган Сабоҳат Тоҳирова, Ўктам Давидова, Заҳро Иброҳимова, Марҳамат Пўлатова каби илғорлар беш йилликнинг тўртинчи йилини якунлай деб қолдилар. Ноила Алимова, Нодира Хонтўраева, Фарида Юнусова, Вазира Боқиева сингари чеварлар эса Тошкентнинг 2 минг йиллигини уч ярим йиллик шахсий планларини бажарган ҳолда кутиб олишга азму қарор қилишган.

С. СУЛТОНОВ.

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИДА

ЯХШИ ТАЖРИБАГА КЕНГ ЙЎЛ

Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтида ижтимоий фанларни ўқитиш бўйича бой тажрибалар тўпланди. Шу ўринда илмий коммунизм кафедраси томонидан олиб борилаётган ишлар айниқса, диққатга сазовордир.

Ўқув-тарбия жараёнини янада такомиллаштириш юзасидан кафедрада кўпгина методик тадбирлар белгиланган эди. Буларнинг аксарияти бугунги кунда ўзининг ижобий самарасини бераётир. Студентларнинг мустақил ишлари билан боғлиқ методик кўрсатмалар таълим жараёнида қўл келди. Шу билан бирга қўшимча ёрдам ва консультацияга эҳтиёжи бўлган студентлар картотекаси ҳам ишлаб чиқилди.

Семинар машғулотларини В. И. Ленин марказий музейининг Тошкент филиалида, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида, Туркистон Ҳарбий Округи музейида ўтказиш одат тусига кириб қолди. Бу каби тадбирлар кафедра томонидан олиб борилаётган «студент ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш» комплекс проблемани ижобий ҳал этишга катта ёрдам бермоқда. Бу ерда «Ривожланган социалистик жамиятнинг социал-синфий ва миллий тузилиши» деган комплекс проблема ҳам муваффақиятли ҳал этилмоқда.

Кейинги йилларда кафедранинг турли муассаса ва корхоналар билан алоқаси янада мустаҳкамланди.

Ҳозир олимлар «Эталон» заводи билан хўжалик шартномаси асосида иш кўрмоқдалар. «Социал ривожланиш плани» мавзуидаги тадқиқот ниҳоясига етказилди. Паркент районидаги 26, 83, Тошкент шаҳридаги 110-мактаблар кафедра оталиғига олинган.

Илмий коммунизм кафедраси коллективи олий ўқув юрти ижтимоий фанлар кафедралари ўртасида ташкил этилган мусобақада 10 йилдан бери ғолиб чиқаётир. У Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги томонидан республика барча олий ўқув юртлари ўртасида бош кафедра сифатида тасдиқланди.

Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги яқинда «Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти илмий коммунизм кафедрасининг илмий коммунизмни ўқитиш сифати ва самарадорлигини ошириш бўйича иш тажрибаси тўғрисида» қарор қабул қилди. Унда кафедранинг бой иш тажрибаси маъқулланди ва уни жойларда оммалаштириш учун тавсия этилди.

С. ОДИЛОВА.

ТОШКЕНТ—ХАСКОВО

ДЎСТЛАР ДИЁРИДА

САФАР ТААССУРОТЛАРИ

Шу йил июнь ойида Тошкент область касаба союзлари делегацияси ВЦСПСнинг иш планига мувофиқ беш кун мобайнида Болгария Халқ Республикаси Хасково округи касаба союзлари Советининг меҳмони бўлди. Делегацияга Тошкент область касаба союзлар Советининг раиси А. В. Браилов раҳбарлик қилди. Делегация составида «Средазуголь» комбинатининг Ангрендаги 9-шахтаси фахрий шахтёри, уччала даражали «Шахтёр шон-шуҳрати» нишонининг кавалери А. Маматов, область қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союз комитетининг раиси Т. Ражабов ҳам бор эдилар.

Совет касаба союзлари делегациясининг раҳбари Анатолий Васильевич Браилов касаба союз ташкилотлари ўртасидаги алоқаларнинг мустаҳкамланиб бораётганлиги, 20 йилдан кўпроқ вақтдан бери мусобақалашиб келаётган Тошкент области ва Хасково округи меҳнаткашларининг дўстлиги, болгар диёридаги учрашувлар ҳақида ҳикоя қилади.

12 июнь чошгоҳ пайтида поездимиз кичик Оряховец шаҳарчаси вокзалининг перронида тўхтади. Бизни Хасково округ касаба союзлари Советининг раиси Лазар Рандев, бўлим мудири Ирена Чавдарова ва таржимон Иванка Ангелова қизғин ва самимий қарши олдилар. Болгар дўстларимиз бизга Шипкага саёҳат қилишни таклиф этдилар.

Шипка... Бу Озодлик ёдгорлиги кимга таниш эмас? У қалъа минорасини эслатадиган шаклда бўлиб, тоғ чўққисига ўрнатилгандир.

Болгар халқи рус биродарлари билан ёнма-ён олиб борган курашлари билан боғлиқ ҳамма нарсани кўз қорачиғидек асраётганликларини кўриб қалбинг қувончга тўлади. Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг махсус қарори билан 1956 йилда жангу-жадаллар бўлиб ўтган бу жойлар миллий боғ-музейи, деб эълон қилинди. Шу муносабат билан ёдгорликларни тиклаш ва янгилаш бўйича қатор тадбирлар амалга оширилди. Оқ тошлардан ясалган устунчалар билан рус қисмлари ва болгар кўнгиллилари позицияларининг окоплари белгиланган. Катта, Кичик, Пўлат, Тоғ, Марказий ва Айланма батареяларининг артиллерия позициялари қайта тикланди. Уларда ўша пайтда ишлатилган тўплар ўрнатилган. Айланма батареяси устида Шипкадаги рус армияси қўмондони генерал Столетовнинг команда пункти реконструкция қилинган. Жангларда ҳалок бўлган рус ва болгар жангчилари қабрлари устидаги кўпдан-кўп ёдгорликлар қайта тикланган ва янгиланган. Уларни доимо гуллар безаб туради.

Бу ерда, Шипкада совет-болгар дўстлиги нақадар мустаҳкам эканлигини чуқур ҳис этасан. Бундан қарийб юз йил илгари Шипкадаги жангларнинг бирида болгар кўнгиллиси Димитр Светков рус солдати Никифор Миколаенкони душман ўқидан кўкси билан ҳимоя қилиб, унинг ҳаётини сақлаб қолди. Миколаенко унинг учун жонини фидо қилган болгар кўнгиллиси хотирасини қалбида муқаддас сақлаш учун ўз фамилиясини Болгаров деб ўзгартирди. Улуғ Ватан уруши даврида унинг кенжа ўғли Егорь Никифорович Болгаров Варнани озод қилишда ҳалок бўлди.

Шипкада туғилган қардошлик икки халқ ўртасидаги мустаҳкам дўстликка айланди. Бу дўстлик болгар революцион пролетариатининг синфий жангларида тобланади. Болгар ишчилар синфи рус пролетар ҳаракатидан мадад оларди, улуғ Ленин ғоялари, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ишларидан илҳомланарди. Бу дўстлик фашизм билан кураш йилларида вақт синовидан ўтди.

Халқларимиз ўртасидаги қардошлик алоқалари Болгарияда Сентябрь революцияси ғалаба қозонгандан ҳамда 1948 йилда мамлакатларимиз ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартнома имзолангандан сўнг алоҳида мазмун билан бойиди.

Тошкент области ва БХР Хасково округи меҳнаткашлари ўртасидаги алоқалар йилдан-йилга мустаҳкамланиб бораётганлиги совет-болгар дўстлигининг ёрқин кўриниши ҳисобланади. Мана, 20 йилдан кўпроқ вақтдан бери тошкентликлар Хасково округи меҳнаткашлари билан мусобақалашиб келаётирлар. Мунтазам равишда делегациялар айрибошланиб турибди. Бу делегациялар составига партия, касаба союз ва комсомол ходимлари, халқ хўжалиги мутахассислари, фан ва маданият арбоблари, спортчилар кирадилар. Болгарияга туристик сафарлар айниқса, кўпайиб боряпти. Биз болгар диёрида бўлган биринчи кундаёқ Севастополь, Сахалин, Архангельск, Тожикистондан келган бир неча туристик группаларни учратдик. Делегациямиз турган «Аида» меҳмонхонасида эса Тошкентдаги қишлоқ хўжалик машинасозлиги корхоналаридан келган бир гуруҳ туристларга дуч келдик. Бошқа кунлар ҳам биз Болгария Халқ Республикасида бир неча бор ўз ватандошларимизни учратдик.

Делегациямиз «Тракия» тамаки комбинатида, химия машинасозлиги комбинатида, «Марбас» кўмир комбинатида бўлди. Биз Харманли ва Свиленграддаги капронни қайта ишлаш корхонаси, тўқимачилик фабрикалари, Г. Димитров номидаги аграр-саноат комплекси ишчилари, бошқа корхоналар меҳнаткашлари билан учрашдик. Бу учрашувларнинг ҳаммасида болгар меҳнаткашлари Совет Иттифоқи ташқи сиёсатини, давлатимизнинг тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган ташаббусларини маъқуллаётганликлари ва қўллаб-қувватлаётганликларини изҳор этдилар. БХРда КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленуми қарорлари, СССР Олий Советининг сессияси материаллари, ўртоқ Ю. В. Андроповнинг СССР Олий Совети Президиумининг Раиси қилиб сайланганлиги зўр мамнуният билан кутиб олинди.

Болгар корхоналари асосан илғор технология қўлланиладиган, юксак механизациялашган замонавий ишлаб чиқаришлардир. Уларнинг кўпчилиги Совет Иттифоқи ёрдамида қурилган. Крепость қишлоғидаги уйсозлик комбинати ана шундай ёш корхоналардан биридир. Унга машина-механизмларни ўрнатиш даврида Тошкентдаги 1-уйсозлик комбинати мутахассислари келишди. Улар болгар уйсозларига технологик жиҳозларни ўзлаштиришда ёрдам бердилар.

Умуман, кейинги йилларда областимиз ва Хасково округи меҳнаткашлари ўртасидаги мусобақа, айниқса, кенг қулоч ёзганлигини таъкидлаш керак. Ҳозир айрим коллективларгина эмас, шунингдек, турдош корхоналарнинг алоҳида-алоҳида илғорлари ҳам ўзаро мусобақалашяптилар.

Тошкентлик тўқимачи Дилбар Қулматова олти йилдан кўпроқ вақтдан бери донгдор болгар тўқувчиси, БХР Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Иванка Гинева билан мусобақалашиб келяпти. Бу илғор тўқувчи нормадаги 6 та дастгоҳ ўрнига 18 та дастгоҳда ишлайди. Унинг дастгоҳлари Совет Иттифоқида тайёрланган, юксак меҳнат унумдорлигига эришиш имконини берадиган дастгоҳлардир. Мазкур беш йилликда Иванка Гинева 300 минг метр газмол тўқиш мажбуриятини олган. У ўз сўзининг устидан чиқяпти. Ҳар икки тўқувчи бир неча бор учрашиб, тажриба алмашганлар, улар ажойиб дугоналардир.

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Узоққа боришнинг ҳожати йўқ. Делегациямиз аъзоси Абдураҳмон Маматов БХРнинг икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ради Станчев билан мусобақадошдир. Ўрни келганда шуни айтиш керакки, Р. Станчев ва у бошлиқ бригаданинг А. Маматов билан учрашуви жуда тантанали, самимий вазиятда ўтди. Бригада бошлиқлари ўз коллективлари ишига якун ясадилар. Социалистик мусобақада А. Маматов бошлиқ бригада ғолиб деб топилди. Болгар дўстларимиз шахтёримизни қизғин табриклашди, ўз режалари ҳақида гапириб бердилар. Улар конларда ишлатилаётган совет техникасига юқори баҳо беришди.

Хасководаги касаба союз ташкилотлари бу ерда бизнинг делегациямизнинг бўлишидан ўзаро мусобақани янада авж олдириш мақсадида ҳам фойдаландилар. Болгариялик ишлаб чиқариш илғорларидан 14 киши делегациямиз орқали Тошкент областидаги турдош корхоналар ходимларини мусобақага чақириш таклифини юборди. Бизнинг ходимларимиз болгар дўстларининг бу таклифини бажонидил қабул қилишди.

(Давоми бор).

МАДАНИЯТ ХОДИМЛАРИ КЕНГАШИБ ОЛИШДИ

Область ижроия комитети маданият бошқармасининг навбатдаги кўчма кенгаши Ўрта Чирчиқ районида бўлиб ўтди. КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь Пленуми қарорлари асосида колхоз раислари ва совхоз директорларининг маданий-маиший ишлар бўйича ўринбосарларининг вазифалари муҳокама қилинди.

Кенгаш иштирокчилари Чиноз ва Ўрта Чирчиқ район маданият бўлимлари ходимларининг айни кунларда дала меҳнаткашларига қандай хизмат кўрсатаётганликлари билан танишдилар.

КУРСК ЖАНГИНИНГ 40 ЙИЛЛИГИГА

Улуғ Ватан уруши тарихидаги энг йирик операциялар орасида Курск жанги алоҳида ўрин эгаллайди. Агар Сталинград жангида фашист армиясининг енгилмаслиги ҳақидаги афсона пучга чиққан бўлса, Курск жанглари вермахт белини синдирди. Шундан сўнг бутун уруш давомида стратегик ташаббус Совет Армияси қўшинлари қўлига ўтди.

Шу боисдан ҳам совет кишилари Курск ёйидаги тарихий ғалабанинг 40 йиллигини кенг нишонламоқдалар. Ана шу санага бағишлаб Тошкентда илмий-амалий конференция бўлиб ўтди. «Тошкент ҳақиқати» газетаси штатсиз мухбирларининг илтимосига кўра бу анжуман қатнашчилари Улуғ Ватан уруши ветеранлари ўз хотираларини сўзлаб бердилар.

ТАРИХ САБОҒИ

И. М. ДУДУРА,
истеъфодаги генерал лейтенант

— Европадаги қатор мамлакатлар билан уришиб муайян тажриба орттирган ҳамда тиш-тирноғигача қуролланган вермахтнинг 5 миллионли армияси шахсий состав жиҳатидан Қизил Армиядан 1,8 баробар, танклар сони жиҳатидан 1,5 баробар, самолётлари эса 3 баробар кўп эди. Урушнинг бошида Совет Иттифоқи каби оғир аҳволга тушиб, пировард натижада кучли душман устидан тўлиқ ғалаба қозонган давлатни ҳали тарих кўрган эмас. 1941—1942 йилларда — урушнинг энг қийин палласида совет жангчилари ҳар томонлама устун бўлган душман зарбасига дош бера олдилар ва унинг «яшин тезлигидаги ғалаба» планини чиппакка чиқардилар. Москва ва Сталинград остоналарида душманга қақшатқич зарба бердилар. Бу билан улар келгуси ғалабаларга замин яратдилар.

Немис-фашист қўмондонлиги 1943 йил баҳорида урушдаги ташаббусни яна ўз қўлига олиш мақсадида ялпи сафарбарлик ўтказиб, катта куч тўплади. Улар қўшинларимизга жавоб зарбаси бериш учун ҳужумни ғарб томондан уюштириш мақсадида 550 километрга чўзилган Курск дўнглигини марра қилиб белгиладилар. Гитлер ўз генераллари билан бўлган махфий кенгашда шундай деган эди:

— Курскда русларни аста қуршаб олиб, бирма-бир яксон этиш учун шароит жуда қулай. Бунинг учун Орёл ва Белгород районларида зарбдор кучларимизни тўплашимиз керак. Уларни бир қалъадек мустаҳкам жойга йиғиб, зарбдор мушт уруш вақти келди.

Фашистлар ҳужум планини «Қалъа» деб бежиз номлашмаган эди. Бу ерга қўмондонлик саралаган ва мукаммал қуролланган 50 та дивизия тўпланди. 16 та танк ва моторлашган дивизияларда «Тигр», «Фердинанд», «Пантера» каби 2700 га яқин танк ва ўзиюрар штурманчи тўплар бор эди. Рейхсфюрер Гиммлернинг «қора корпуси» таркибидаги «Рейх», «Ўлик бош» «Адольф Гитлер», «Буюк Германия» каби СС танк дивизиялари ҳам Курскка ташланди. 10 минг тўп ва миномёт, 2100 самолёт «Қўрғон» операцияси муваффақиятини таъминлаши керак эди. Бу операция «Буюк Германия»нинг «буюклик» тақдирини ҳал этишини вермахт яхши англар эди. Шу боисдан мавжуд кучларнинг 40 проценти, танкларнинг 100 проценти ана шу Курск остонасига жамланди.

Олий Бош қўмондонлик Ставкаси немислар ғоят махфий тутган операциядан ўз вақтида огоҳ бўлиб, ҳужумкор мудофаа усулини ишлатишга қарор қилди. Қўшинларимизнинг жанговар руҳи баланд бўлиб, шахсий составнинг 36 процентини коммунистлар ва комсомоллар ташкил этар эдилар. 5 июль куни немислар ҳужум уюштиришга улгурмай туриб жангчиларимиз мавжуд ўт очиш воситаларининг барча турларини бараварига ишга солдилар. Бизнинг артиллерия тайёргарлигимиз душманни саросимага солиб, унинг анчагина кучларини сафдан чиқарди. Натижада душман ҳужумни белгиланган муддатдан икки ярим-уч соатга кечиктирди. Ерда ва осмонда шиддатли жанглар бошланди. Унинг даҳшатини, мисли кўрилмаган қирғинбаротни сўз билан ифодалаш ниҳоятда қийин.

ЛОЧИНЛАРИМИЗ ЗАРБАСИ

П. Ф. ШЕВЕЛЕВ,
Совет Иттифоқи Қаҳрамони, авиация генерал-полковниги

Учувчиларимиз мана шу тарихий жанг арафасида «Ил-2», «ТУ-2», «П-2», «ЯК-3» ва «ЯК-5» каби янги самолётларни олдилар. Бизнинг лочинларимиз рейхсмаршал Герингнинг донг таратган олғир учувчилари билан жанг қилиб ўз маҳоратларини намойиш эта олдилар. Авиациямиз осмонда ҳам ўз устунлигини кўрсатди. Чунки эндиги лочинлар урушнинг биринчи йилларидагидек тажрибасиз учувчилар эмас эдилар. Ўтган икки йил мобайнида улар озми-кўпми тажриба орттиргандилар.

Курск осмонида ўша жангларда тўплаган тажрибамиз қўл келди. 1943 йил 10 июлида Курск ёйидаги жанглар қизғин давом этаётган бир пайтда биз 200 немис самолёти билан олишдик. Лочинларимиз мисли кўрилмаган қаҳрамонлик намуналарини кўрсатди. Бугунги кунда улар шаънига ҳар қанча илиқ гаплар айтилса озлик қилади. Улардан бири Совет Иттифоқи Қаҳрамони, истеъфодаги майор Абдусаттор Эшонқуловдир. У душман самолётларини қақшатиб, жанговар дўстларига намуна бўлди.

Курскдаги порлоқ ғалабамизнинг аҳамияти жуда каттадир. Душман унда бизнинг қудратимиз, кучимиз нималарга қодир эканлигини яққол англади. Биз эса доимо ана шу қудратни — Ватан қудратини ошириб, уни янада мустаҳкамлаш зарурлигини ҳис этдик. Биздаги бу ҳиссиёт бугунги кунда ҳам ўз қадр қимматини йўқотмаган ва йўқотмайди. Шу боисдан ҳам КПСС Марказий Комитети июнь (1983 йил) Пленумининг «Партия идеология оммавий-сиёсий ишининг актуал масалалари» тўғрисидаги қарорида шундай дейилади: «Партия ёш авлод тўғрисида доимо ғамхўрлик қилмоқда. Яқин ўн йиллар ичида жамиятнинг тақдири учун масъулият ана шу авлод зиммасига тушади. Ёшларни ижтимоий-сиёсий фаолиятга кенгроқ жалб этиш, уларни коммунистик идеалларга садоқат руҳида тарбиялаш, ўз мамлакати учун ифтихор ҳис-туйғуларини, мамлакатнинг равнақига шахсий меҳнати билан кўмак бериш иштиёқини ривожлантириб бориш — партия ташкилотлари, комсомолнинг вазифасидир. СССРнинг Қуролли Кучларига меҳр-муҳаббат туйғуларини сингдириб борилсин. Социалистик Ватанни ҳимоя қилишга шай бўлиб туриш мустаҳкамлансин. Ёшларнинг барча социал группалари ва ёш категорияларига — ишчи ва колхозчи, ўқувчи ва армия ёшларига зўр эътибор берилсин, уларнинг хусусиятлари тўлиқ даражада ҳисобга олинсин...»

Бу ёшларга партиянинг, Ватаннинг накази. Ана шу наказни амалга ошириш учун ёшларимиз кекса авлод кўрсатган жасоратни ўрганишлари ва уларнинг энг яхши анъаналарини сабот билан давом эттиришлари лозим.

Суратда: конференция қатнашчиларидан бир группаси уруш хотираларини эслашмоқда.
Н. ХАЙРИДДИНОВ фотоси.

БУЮК БУРИЛИШ

ҲАМЮРТЛАР ЖАСОРАТИ

А. МАМАЖОНОВ,
полковник.

Курск ёнидаги жангларда кўп миллатли совет халқларининг фарзандлари елкама-елка туриб душман билан олишдилар. Алексей Маресьев номини ким билмайди дейсиз? У 63-гвардия қирувчи авиация полки эскадрилья командири ўринбосари сифатида Орёл операциясидаги жанговар фаолияти учун Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига сазовор бўлди. Гвардиячи старший лейтенант Маресьев икки оёғи ўрнида протез бўлгани ҳолда етти марта ҳавога кўтарилиб, душманнинг учта самолётини уриб туширди. 20 июль куни эса у немис учувчилари билан бўлган жангда икки сафдошини ҳалокатдан қутқариб қолди.

Ўзбекистонлик жангчилардан гвардиячи лейтенант Вальдемар Шаландин фашист танклари билан олишувда жанговар маҳорат кўрсатди. У 10 соат давом этган жанг мобайнида фашистларнинг тўрт танки, икки тўпи ва 40 солдатини ер тишлатди. Ўзбек йигити Қудрат Суюнов эса Александр Матросов жасоратини такрорлаб, душман дзотини портлатди.

26-моторлаштирилган бригада танкчиси Низомиддин Шокиржоновнинг танки Белгород учун бўлган жангда ёниб кетди. Тасодифан омон қолган танкчи қўл пулемётида жангни давом эттирди. Душманни тутдек тўкди. Обояне посёлкасида фашистларнинг ўт очиш нуқтасини яксон қилди. Жангларнинг бирида рота командири ҳалок бўлди. Шунда сержант Шокиржонов унинг ўрнини босиб, жангчиларни олға бошлади. Қўл пулемётини кўтариб ўт очганида душман томон югуриб, бутун ротани орқасидан эргаштирди.

У Прохоровка қишлоғида пулемёти билан душманни қийратаётган вақтда «Тигр» танкига дуч келиб қолди. Ҳайбатли машина ўзбек йигити қалбига таҳлика сола олмади. Сержант отган ёнилғи тўла шишадаги оловдан «Тигр» аланга олди.

Гвардиячи сержант Низомиддин Шокиржонов ҳозир ҳаёт. У геология-минералогия фанлари кандидати, Ўрта Осиё минерал хом ашёлар институтида илмий ходим бўлиб ишлайди.

Курск остоналарида бўлган жангларда ўзбекистонлик 1500 кишини шахсий составда бирлаштирилган 29-ўқчи дивизия фаол иштирок этди. Бу дивизиянинг Т. Абдуллаев, И. Имомалиев, И. Иброҳимов, М. Қурбонов, И. Каримов, М. Умаров, Б. Ҳамдамов каби жангчилари ўз номларини шуҳратга чулғадилар.

5 августда Орёл ва Белгород фашистлардан озод қилинди. 23 августда эса Дашт фронти жангчилари Харковни эгаллашди. Бу ғалаба билан фашистларнинг Белгород — Харьков группировкаси тормор этилди. Жангларда иштирок этган 10 дивизияга «Харьковчи» деган фахрий ном берилди.

Ана шундай дивизиялардан бири — 84-харьковчи ўқчи дивизия сиёсий бўлими бошлиғи полковник Манохин 1943 йил 24 августда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумига йўллаган мактубида шундай сатрлар битилган эди:

«Дивизиямиз немис-фашист босқинчилари билан жанг қилиб, 45 та аҳоли яшайдиган пунктни озод этди. Ўзбек халқининг содиқ фарзандлари елкама-елка туриб душман билан жанг қилишмоқда. Бўлинма командири сержант Абдураҳмон Мустафоев ярадор бўлган взвод командири ўрнини босиб, взводни ҳужумга бошлади... Коммунист Карим Аҳмедов Харьков остонасида жангларда танкка қарши қурол билан душманнинг иккита танкини ишдан чиқарди. У «Қизил Юлдуз» ордени билан мукофотланди.

Пулемётчи Ражаб Худойбердиев қарши ҳужумни қайтаришда 27 гитлерчини ер тишлатди. Қизил Армиячи Тўла Ашуров ўз бўлинмаси билан душман орқасига ўтиб чамаси бир взвод гитлерчини қириб ташлади. Офицер Бакиров катта сержант Равшанов, кичик сержант Рўзиқулов, оддий солдатлар Шарипов, Назаров, Пўлатов, Отажонов, Нурмуҳаммедов, Ҳамроев, Ўсаров кабилар жаросати билан Қизил Армия фахрланади. Биз, Сизларга қадрли ўртоқлар, немис босқинчилари билан кураш фронтида қаҳрамонона жанг қилаётган матонатли ва довюрак йигитларни муносиб вояга етказганингиз учун миннатдорчилик билдирамиз».

Курскдаги қаҳрамонлик учун 100 минг совет солдат ва офицери Ватан орден ва медаллари билан тақдирланди. 180 киши Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган юксак унвонга сазовор бўлди Улар орасида серқуёш республикамиз вакиллари ҳам бор.

ОЛОВЛИ ТОНГ... Белгород ўлкашунослик музейидан олинган ушбу суратда Курск ёйидаги жанглардан бири ўз аксини топган. ТАСС фотохроникаси.

БИРИНЧИ САЛЮТ

О. ҲАКИМОВ,
Совет Иттифоқи Қаҳрамони.

1943 йилнинг 5 июли сира ёдимдан чиқмайди. Калинин фронтидаги 65-армия таркибидаги 246-ўқчи дивизияда шимолий ғарбда мудофаа маррасини эгаллаб турар эдик. Бизга қандай қилиб бўлмасин душман зарбасини қайтариш буюрилган. Ўшанда жангчиларимиз ўртасида қуйидаги шиор машҳур эди: «Бир қадам ҳам орқага йўл йўқ!»

Қулоқни қоматга келтирган икки соатлик артиллерия тайёргарлигидан сўнг ўртага мудҳиш сукунат чўкди. Бу мисли кўрилмаган қирғин-барот жангларнинг бошланишидан далолат эди.

Улуғ Ватан урушидаги биринчи солют худди мана шу Курск жангларидан сўнг берилгани бежиз эмас. 5 август куни Орёл ва Белгород шаҳарларининг озод қилиниши шарафига Ватан биринчи солют берди. Бу ҳақда Бош штаб оператив бошқармасининг бошлиғи, армия генерали С. М. Штеменко ўзининг «Бош Штаб уруш йилларида» деб номланган эсдаликларида шундай ёзган: «Орёл, Белгород озод қилинганда генерал Антонов билан мени Ставкага чақириб қолишди. Сталин эндигина Калинин фронтидан қайтган эди. Ставканинг бошқа аъзолари ҳам тўпланишди.

— Ҳарбий тарихни ўқийсизларми? — деб сўраб қолди Олий Бош қўмондон Антонов билан мендан. Биз нима деб жавоб беришимизни билмай қотиб қолдик: шундай пайтда тарихни ўқишга вақт борми!

Сталин эса гапида давом этди:

Ҳарбий тарихни ўқиган бўлганларингизда қадимги вақтларда қўшинлар ғалаба қозонганда уларнинг лашкарбошилари ва қўшинлар шарафига ҳамма қўнғироқлардан бонг уришларини билган бўлардингиз. Биз ҳам ғалабаларимизни ҳадеб табрик буйруқлари билан нишонлайвермай бошқа тузукроқ бир йўл топсак, ёмон бўлмасди. Бизнинг фикримизча, — деди у стол теварагида ўтирган Ставка аъзолари томон бош ирғаб, — намуна кўрсатган қўшинлар ва уларга бошчилик қилган командирлар шарафига артиллерия салютлари бериш керак. Бундан ташқари яна салютни ранг-баранг қилиш йўлларини ўйлаб кўриш лозим».

Шу тариқа Олий Бош қўмондон буйруғи билан Курск жанги ғолиблари шарафига илк бор 12 марта тўп отиб салют берилди. Москва осмонини ёритган биринчи салют Ғарбий, Брянск, Марказий, Воронеж ва бошқа фронтларнинг қаҳрамон жангчилари ҳамда командирларини ҳам улуғлади.

ТАНКЛАР ОЛИШУВИ

С. Д. КОРОТКОВ,
истеъфодаги полковник.

Курск ёнида танкларнинг мисли кўрилмаган жанглари бўлиб ўтди. Бизнинг «Т-34» танкларимиз фашистлар кўкка кўтариб мақтаган «Тигр»ларининг додини берди. Танкчиларимиз «Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун», шиорига амал қилиб, жанговар дўстликнинг нималарга қодир эканлигини кўрсатдилар. Мен ёнаётган танкларимиз душман танклари йўлини тўсиб қўйганини, ишдан чиққан танкимиз сўнгги томчи ёнилғисини сарф қилиш эвазига биродарини қутқариш учун душман снарядига ўзини қалқон этганлигини кўрдим. Жанг майдонида ҳар бир танк тўла унум билан ишлатилди.

Чунки урушга кираётган танкчиларимиз ўзларига ишониб топширилган машиналар фронт орқасидаги ишчиларнинг машаққатли меҳнати билан вужудга келганлигини яхши билардилар. Улар шундай зўр ва бақувват танкларни яратиб беришдики, бу машиналар ҳали ҳеч бир танк ўтолмаган Трансильвания Альпларидан ҳам кечиб ўтди. Бир сўз билан айтганда, Курск ёнидаги тарихий ғалабани бутун совет халқи, улар ўртасидаги меҳр-муҳаббат бузилмас дўстлик таъминлади.

* * *

Биз Курск остоналарида мардонавор жанг қилган суҳбатдошларимизга меҳр билан тикиламиз. Улар кўрсатган жасоратни, мардлик намунасини халқимиз ҳеч қачон унутмаслигини қалбдан ҳис қиламиз. Оталаримиз жасорати фарзандлар мероси бўлиб қолади. Ёшлар ветеранларнинг энг яхши анъаналарини сабот билан давом эттирадилар.

Ҳ. СОДИҚОВ,
Ж. МЎМИНОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбирлари.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» БОНГ УРАДИ

ҚОҒОЗДА КЎП, АМАЛДА ОЗ

КУЙБИШЕВ РАЙОНИ ҲАШАРЧИЛАРИ ЕМ-ХАШАК ЖАМҒАРИШДА ҚОНИҚАРСИЗ ИШТИРОК ЭТМОҚДАЛАР

БИР неча йилдирки, Куйбишев райони ишчи-хизматчилари Оржоникидзе район меҳнаткашларига оталиқ ёрдами кўрсатиб келишяпти. Бу йил ҳам улар анъанага кўра май ойининг охирларидан бошлаб ҳашарга чиқишди.

«Октябрь» колхозида республика «Гастрономи» идорасидан чиққан 60 киши ҳашак йиғимида қатнашяпти. Уларни қамиш ўраётган пайтда учратдик. Иш яхши ташкил этилган. Ўрилган қамиш махсус тележкада ташиб турилибди. Қисқа вақт ичида улар 105 тонна озуқа жамғаришди.

«Қибрай» совхозида эса Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тил ва адабиёт институти ходимлари меҳнат қилишяпти. Олимлар кўрсатаётган амалий ёрдамдан хўжалик раҳбарлари мамнун.

Лекин «Қизил Ўзбекистон» колхозида бу ишларнинг аксини кўрдик. Хўжаликда бешта ташкилотдан 113 киши ишлаётган экан. Улар бир ой мобайнида 52 тонна кўк масса тайёрлашибди. Агар буни киши бошига тақсимлайдиган бўлсак, кунига 15 килограммга тўғри келади. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси химия институти ҳамда Республика статистика бошқармаси ишчи хизматчилари тайёрлаган кўк масса эса киши бошига 10 килограммдан ҳам ошмайди.

Ишда нега унум йўқ? Бунинг иккита сабаби бор. Биринчидан, ҳашарчилар кунига шаҳардан қатнашади. Уларнинг кўпчилиги ўз вақтида етиб келишмайди. Келиб иш бошлагунларича туш пайти бўлиб қолади. Иккинчидан, хўжаликда ёрдамчиларни иш билан таъминловчи аниқ бир масъул ходим ажратилмаган. Назоратнинг бўшлиги учун ҳам ҳашарчилар хоҳлаган пайтда келишиб, хоҳлаган пайтда кетишяпти.

Биз колхоз бош иқтисодчисидан ҳашарчилар қайси бригадаларда ҳашак йиғишаётганлигини сўрадик:

— Раҳмон Каримбеков бошлиқ 6-бригадада химия институтидан 25 киши ишлашяпти. Бошқа ташкилотлар бугун келдими, йўқми хабарим бўлмади,— деди у.

6-бригадага борганимизда далада ўрилган бедани пресслаб тележкаларга ортаётган 5—6 колхозчидан бошқа ҳеч кимни кўрмадик. Бир томонда ҳали ўрилмаган бедалар қийғос гуллаб ер бағирлаб ётибди.

— Ҳашарчилар келишмадими?— сўраймиз бригада бошлиғи Раҳим Каримбековдан.

— Икки кун илгари келишиб, ҳашак ўришган эди. Кейин иш бўлмагач уларни қайтариб юбордим. Раҳбарларимиз ҳам қизиқ, иш борми-йўқми суриштирмасдан одам юбораверишади,— деди у бироз хуноб бўлиб.— Унинг ўрнига техника беришсин. Беданинг иккинчи ўримини тугатолмай қийналяпмиз.

Бригадирнинг аччиғлангани ча бор. Ҳозир илғор хўжаликлар беданинг учинчи ўримини якунлаяпти. Бу ерда эса иккинчи ўрим ҳам тугамаган. Колхоз раҳбарлари эса бу масалада бош қотиришмаяпти.

Ҳозир ем-хашак жамғаришда энг долзарб палла. Вақт кутиб турмайди. Кунлар исиб, ҳашакнинг баракаси кетяпти. Шунинг учун ғанимат дамлардан оқилона фойдаланиш керак. Бунинг учун эса жойларда назоратни кучайтириш, масъулиятни ошириш керак.

«Қизил Ўзбекистон» колхозидаги ишлардан таъбимиз хира бўлиб «ВЛКСМ 60 йиллиги» совхозига, ҳашарчилар штабига ўтдик. Штаб эшиги қулф, ташқи кўринишдан штабми, хонадонми ажратиб бўлмасди. Бу ерга 3—4 кундан бери одам боласи келганга ўхшамайди.

Биз штаб бошлиғини совхоз идорасида учратдик. Штабга Куйбишев район ижроия комитети раисининг ўринбосари Бахтиёр Мирзааҳмедов бошчилик қилаётган экан.

— Нечта ташкилотдан, қанча ҳашарчи ҳашак ўримида қатнашяпти?— сўраймиз штаб бошлиғидан.

У олдинига ташкилотларнинг рўйхатлари ёзилган қоғозларни узоқ титкилади.

— 62 ташкилотдан 2038 киши қатнашяпти,— деди у ниҳоят ҳижолат бўлиб.

— Шу кунгача қанча ҳашак жамғарилди?

— Жами 7000 тонна ҳашак жамғаришимиз керак. Шу кунгача 2500 тонна тайёрладик.

— Ёрдамчиларнинг унумли ишлашлари учун қандай шароитлар яратиб берилган?

Штаб бошлиғидан яна дурустроқ жавоб чиқмади. Айрим ташкилотлар бўйича берган саволларимиз ҳам жавобсиз қолди. Штаб бошлиғи сифатида жойларда бўлиб, ёрдамчиларнинг ҳолидан хабар олмагач, қўлида аниқ фактлар, рақамлар бўлмагач жавоб ҳам дудмал бўлиши табиий-да.

«ВЛКСМ 60 йиллиги» совхозига ёрдамга келган 6 та ташкилотдан ҳар куни 158 киши ишга чиқиши керак. Лекин ҳозир ишлаётган ҳашарчилар 128 кишидан ошмайди. Бахтиёр Мирзааҳмедовнинг эса бундан хабари йўқ. Хабари бўлса ҳам ўзини билмаганга солди. Улар сабзавот теряптими, олма узаяптими ёки ҳашак ўряптими — бу ҳам штаб бошлиғига қоронғу.

Дастлаб Куйбишев район партия комитетида бизни совуқроқ қабул қилишган эди. Сабаби мана энди ойдинлашяпти. Чамаси даладаги сирларнинг очилиб қолишидан чўчишган экан.

Оржоникидзе район партия комитетида олиб борилаётган ҳисоб-китобларга қараганда Куйбишев районидан келган ҳашарчилар 26 июнь куни 13 тонна, 27 июнь куни 15 тонна кўк масса тайёрлашибди. Июнь ойи мобайнида 1800 киши жами 2500 тонна кўк масса жамғаришибди.

Куйбишев район партия комитетида олиб борилаётган ҳисоб-китоблар эса бошқача. Улар 2500 ҳашарчи 3 минг тонна озуқа жамғаришган деб даъво қилмоқдалар.

Кўриниб турибдики, кўрсаткичлар Оржоникидзе районида бошқача, штаб бошлиғида ва Куйбишев район партия комитетида бошқача чиқяпти.

Хўш, нега уч жойда уч хил маълумот? Бунинг сабаби битта, у ҳам бўлса иш устидан аниқ назоратнинг йўқлигидадир.

Айрим хўжаликларда ҳашак ўриш ўрнига сабзавот ва мева маҳсулотлари тердиришиб, ўрнига фалон тонна озуқа жамғаришди деган справка беришяпти. Шу тариқа далада жамғарилган озуқа билан қоғозда қайд этилган рақамлар бир-бирига тўғри келмаяпти. Аҳвол шу таҳлитда давом этаверса қишда моллар озуқа ўрнига справка ейдими?!

Ҳар иккала район партия комитетлари мавжуд аҳволни чуқур ўрганиб озуқа жамғаришда кўз бўямачиликка, йўл қўяётган кишиларга нисбатан жиддий чора кўришлари керак. Акс ҳолда кўзбўямачиларнинг айби билан қишлов даврида яна эшикма-эшик озуқа қидиришга тўғри келади.

С. МАТЕҚУБОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ОЛДИНДА — КОМСОМОЛЛАР

ТОШКЕНТ тўқимачилик комбинатининг пардозлаш фабрикасида Ленин комсомолининг 65 йиллигига бағишланган социалистик мусобақа тобора авж олмоқда. Корхонанинг 6 бригада, 19 цех ва 113 смена комсомол-ёшлари бу шонли санагача пландан ташқари минглаб сўмлик иш бажаришга сўз бердилар. Бу эса меҳнат беллашувининг янада таъсирчан бўлишини таъминлаяпти.

Фабриканинг Рустам Рўзиев бошлиқ бригадаси азаматлари қутлуғ санага қадар кўплаб шогирдлар етиштириш ташаббуси билан чиқдилар. Бу эса коллективнинг меҳнат ресурсларига бўлган талабини бир мунча қондириш имконини беради. Бригаданинг С. Мансуров, П. Гордо, Ш. Назаров сингари илғор комсомол-ёшлари ҳозиргача бир неча ёшларга ўз касбларини ўргатиб, мустақил ишлай олиш даражасига кўтардилар.

Х. АСҚАРОВ.

1985 ЙИЛНИ БОШЛАШГАН

ТОВОҚСОЙ маиший химия фабрикасида беш йилликни муддатидан илгари бажариш ҳаракатига қўшилганлар сафи тобора ортиб бормоқда. Бундай мусобақага қўшилаётган ишчилар беш йилликда ўн йиллик топшириғини бажариш мажбурияти асосида ишлаётган новаторлардан ибрат олиб, юксак марраларни белгиламоқдалар. Бу ҳаракатга опа-сингил тикувчилар Люба ва Вера Горбенколар бош бўлишяпти.

Опа-сингил Горбенколар бичув цехида ишлай бошлаганларига кўп бўлгани йўқ. Лекин ҳозирнинг ўзидаёқ бутун корхонада уларни новатор ишчилар сифатида яхши танишади. Айни пайтда тажрибали чеварлар барча маҳсулотларни биринчи тақдим этишдаёқ топширишга эришиб, 1985 йилнинг март ойи ҳисобига меҳнат қилишяпти.

РЎЗИ ЧОРИЕВ АСАРЛАРИ

КОЛХОЗДА КЎРГАЗМА

Залга кираверишдаги портрет кўпчилик диққат-эътиборини ўзига жалб қилади. Унда Ленин ва СССР Давлат мукофотларининг лауреати, шоир Расул Ҳамзатов акс эттирилган. Бу расмга тикилиб боқмай ўтиб кетиш мумкин эмас. Турли ранглар шоирнинг чуқур фалсафий оламини, ҳаёлини акс эттирса, кўпроқ ишлатилган яшил бўёқ ундаги ҳаётга бўлган муҳаббатни, ижодининг халқчиллигини англатиб турибди. Сурат бизга кўпроқ гўзал ва пафосли шеъриятни эслатади, Ҳамзатовнинг ўлмас шеърлари каби эстетик завқ бағишлайди.

Томошабинлар бу портретни узоқ вақт меҳр билан кузатиб, рассомнинг истеъдоди ва маҳоратига юксак баҳо бердилар.

Коммунистик районидаги «Ленинский путь» колхозининг маданият саройида Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, республика Ленин комсомоли мукофотининг лауреати, рассом Рўзи Чориев асарлари асосида очилган кўргазмада бу каби томошабинга манзур бўладиган суратлар кўп.

— Колхозчиларимиз мазкур кўргазмани зўр қувонч билан кутиб олишмоқда,— деди колхоз раиси Т. В. Эм унинг тантанали очилиш маросимида. Рассом ўз ижодида қишлоқ ҳаётини акс эттиришга ҳам катта эътибор берган. Рассом Чориев қаҳрамонлари орасида ҳалол меҳнат қилиб, моддий бойликлар яратаётган замондошларимиз борлиги жуда қувончлидир.

Кўргазманинг тантанали очилишида сўзга чиққан республика Рассомлар союзи правлениесининг секретари В. И. Бурмакин, колхознинг илғор бригада бошлиғи М. Акромов ва бошқалар кўргазманинг эстетик ва тарбиявий аҳамияти ҳақида, рассомнинг ижоди тўғрисида батафсил тўхталдилар.

Кўргазмага 200 га яқин турли жанрдаги ранг-тасвир асарлари қўйилган. Уларни хўжаликнинг илғор пахтакорлари, ғаллакорлари ва чорвадорлари завқ билан томоша қилмоқдалар.

Кўргазманинг очилишида область партия комитетининг секретари А. М. Хўжаев иштирок этди.

А. НОСИРОВА.

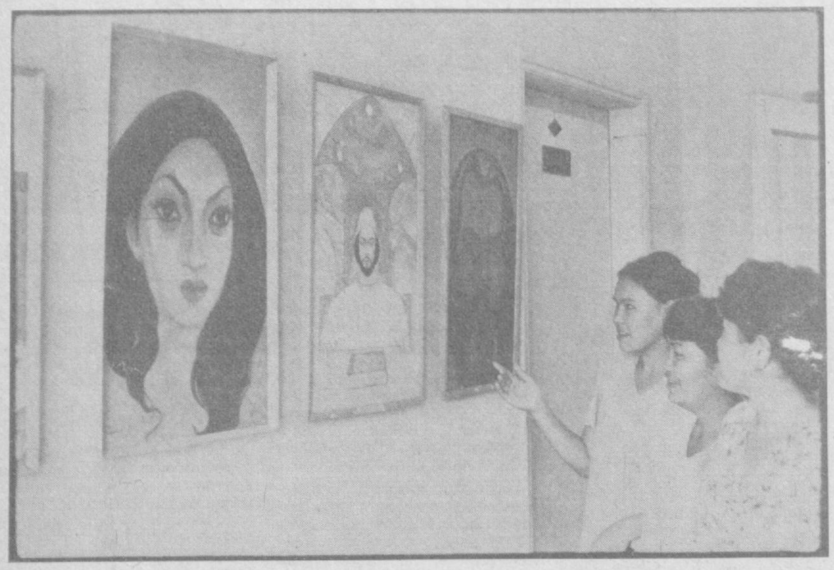

СУРАТЛАРДА: рассом Рўзи Чориев асарлари кўргазмаси залларида.

В. ПОРТНОВ фотолари.

КИЧКИНТОЙЛАР РУС ТИЛИНИ ЎРГАНИШМОҚДА

Бўстонлиқ районининг «Бўстонлиқ» совхози марказида «Юлдузча» номли болалар боғча-яслиси жойлашган. Бу ерда ишчи-хизматчиларнинг 330 дан кўпроқ фарзандлари тарбияланмоқда.

Боғча-яслида кичкинтойларни турли ўйинлар, мароқли суҳбатлар, эртак кечаларига жалб этиш сингари тадбирлар мунтазам ўтказилаётир.

— Айниқса биз жажжиларга рус тилини ўргатишга астойдил ҳаракат қиляпмиз,— дейди боғча мудираси В. Мамойленко.— Боғчамиздаги 12 группанинг ҳаммасида олий ва махсус маълумотли мураббийлар болаларга рус тилини ўргатиш бўйича машғулотлар ўтказмоқдалар. Бундай дарсларнинг кичкинтойлар ёшига қараб мослаштирилиши қувончли самаралар бермоқда.

Яқинда райондаги шаҳар ва қишлоқ боғчаларидан келган вакиллар «Юлдузча»нинг кенг залига тўпландилар. Боғчада улар Дилором Назирова тарбиячилик қилган группанинг рус тили бўйича чиқишларини мароқ билан томоша қилдилар.

Бу даврада болалар рус тилида ижро этган «Рус тилимиз — дўст тилимиз», «Земелушка — чернозем» ва бошқа қўшиқлар йиғилганларни хушнуд этди.

И. ҚЎЗИЕВ.

«ЙИГИТЛИККА ШАҲОДАТ»

СССР КОНСТИТУЦИЯСИДА таъкидланганидек, социалистик Ватанимизни ҳимоя қилиш ҳар бир совет гражданинининг муқаддас бурчидир. Буюк Ватанимизнинг бўлажак ҳимоячиларини Совет Армиясида хизмат қилишга тайёрлашда ҳарбий комиссариатлар партия ва комсомол, жамоат ташкилотлари билан биргаликда катта иш олиб бораётирлар. Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, кўпгина жанговар орденлар нишондори Степан Давидович Коротков ва Тошкент шаҳар Куйбишев район ҳарбий комиссари, полковник Омон Бобобековнинг яқинда «Ёш гвардия» нашриётида чоп этилган «Йигитликка шаҳодат» китобида ҳам ёшларни ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, ҳарбий хизматга чақирилувчилар ўртасида олиб борилаётган сиёсий-тарбиявий ишлар ҳақида ҳикоя қилинади.

Ўзбекистон ССР республика ҳарбий комиссариати сиёсий бўлимининг бошлиғи полковник П. С. Шеянов бу китобга ёзган сўз бошида Куйбишев район ҳарбий комиссариати йигитларни армияда хизматга тайёрлашда бой тажрибага эга эканлигини, бу соҳадаги фаолияти учун комиссариатга Тошкент шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи доимий сақлаш учун топширилганлигини уқтириб ўтади. Муаллифлар равон тилда, қизиқарли усулда ёшларни ҳарбий хизматга тайёрлаш қандай амалга оширилаётганлигини баён этадилар.

Умрни ҳарбий хизмат билан боғлаш, совет офицери бўлиш орзусидаги ёшларга бағишланган боблар қизиқарли ёритилган. Китобда уларнинг таъсирчан мактублари, ҳарбий комиссариат билан алоқалари ҳақидаги воқеалар келтирилган.

Йигитларни ҳарбий хизматга чақириш район ҳарбий комиссариатининг асосий вазифаларидан биридир. Муаллифлар бу иш жуда нозик эканлиги, ёшларни ҳарбий қисмларга тақсимлашда уларнинг билими ва қизиқишлари, жисмоний тайёргарликлари, бошқа кўпгина нарсаларни ҳисобга олиш муҳимлигини таъкидлайдилар.

Китобда мактабларда ҳарбий-ватанпарварлик тарбиясининг йўлга қўйилишига, айниқса, кенг ўрин берилган. Жумладан, 64-мактабдаги жанговар шуҳрат музейи ҳақида батафсил ҳикоя қилинади. Вақт ўтиши билан саргайиб қолган фронт газеталарининг сонлари, Улуғ Ватан урушида мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатган ҳамшаҳарлар, мазкур мактабда ўқитувчилик қилган ёки таҳсил кўрган жангчиларнинг фотосуратлари, жанговар нишонлари, улар жасоратидан ҳикоя қилувчи лавҳалар... Музейда бўлган ҳар бир киши, айниқса, ўқувчилар бу ҳужжатлар билан танишар экан жангчиларимизнинг жасорати олдида таъзим қилиб, ўзлари ҳам Ватанни ота-боболардек ҳимоя қилиш учун онт ичадилар.

Муаллифлар район ҳарбий комиссариатида 221-мактабни «Курсантлар батальони» деб аташларини ёзишган. Чунки, кейинги ўн йил ичида бу мактабни тугаллаган 220 нафар ўсмир ҳарбий билим юртларига ўқишга кириб, ҳаётларини армия билан боғлаганлар. Бунда ўқувчилар ўртасида ҳарбий-ватанпарварлик тарбиясини олиб бораётган ўқитувчи, истеъфодаги подполковник, собиқ разведкачи, Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочиси Н. П. Погибовнинг ҳиссаси каттадир. Унинг ташкилотчилиги туфайли ўқувчиларнинг уруш қаҳрамонлари, ҳарбий билим юртларининг тингловчилари билан учрашувлари тез-тез ўтказиб турилади. Айниқса, мактаб «Қизил изтопарлар» отряди аъзоларининг фаолияти диққатга сазовордир. Уларнинг изланишлари туфайли Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, истеъфодаги лейтенант И. Ф. Прасолов қирқ йилдан сўнг жанглардан бирида кўрсатган жасорати учун мукофотланган жанговар орденини топди. Ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси яхши йўлга қўйилганлиги учун мактаб Улуғ Ватан уруши ветеранлари Совети комитетининг Фахрий ёрлиғини олишга сазовор бўлган.

Китобда бундай қизиқарли мисоллар кўплаб келтирилган. Икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР космонавт учувчиси Владимир Жонибеков таҳсил олган 50-мактаб, бошқа билим даргоҳларида ёш авлодни Ватанга меҳр-муҳаббат, уни ҳимоя қилишга тайёр туриш, чин инсонийлик руҳида тарбиялаш соҳасида олиб борилаётган ишлар ҳам қаламга олинган.

Китобнинг «Ҳарбий комиссар ҳикояси» бобида 41-гвардиячи танк бригадаси ветеранларининг Тошкентдаги ҳаяжонли учрашуви ҳақида сўз юритилади.

«Йигитликка шаҳодат» тазкираси асосан ёшлар, совет кишиларининг тинч, бунёдкорлик меҳнатини ҳимоя қилиш учун СССР Қуролли кучларида ҳарбий хизматга тайёрланаётган йигитларга мўлжалланган бўлса ҳам у кенг китобхонларда қизиқиш уйғотиши шубҳасиздир. У ёш авлодни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ишига муносиб ҳисса қўшади.

Э. ЭРНАЗАРОВ.

ЯНГИ КИТОБЛАР

СПОРТ

СТУДЕНТЛАР УНИВЕРСИАДАСИ

Канаданинг Эдмонтон шаҳрида студентларнинг XII Бутунжаҳон ёзги ўйинлари давом этяпти. СССР терма командаси сафида айрим турлар бўйича республикамиз вакиллари ҳам қатнашмоқдалар. Тошкентлик сузувчи Сергей Заболотнов 200 метрга чалқанча усулда сузишда 2.00,42 секунд натижа билан ғолиб келибгина қолмай, балки Европа рекордини ҳам ўрнатишга муваффақ бўлди. Велопойгачиларнинг 1000 метрга жойдан гит пойгасида яна бир вакилимиз Александр Панфилов командамизга олтин медал олиб берди. У масофани 1,06,874 секундда босиб ўтди. Гимнастикачилар мусобақасида ҳам совет спортчилари устунлик қилдилар.

БИРИНЧИ ДАВРАНИНГ СЎНГГИ ЎЙИНЛАРИ

Кеча Москвада ЦСКА — «Пахтакор» учрашуви билан биринчи даврага якун ясалди. Ўтган куни бўлиб ўтган учрашувларда қуйидаги натижалар қайд этилди. «Динамо» (Минск) — «Спартак» 3:2, «Динамо» (Киев) — «Нефтчи» — 0:0, «Металлист» — «Динамо» (Тбилиси) — 4:3, «Шахтёр» — «Черноморец» — 2:0, «Днепр» — «Нистру» — 6:0, «Торпедо» (Кутаиси) — «Арарат» — 0:0, «Торпедо» (Москва) — «Зенит» — 0:2, «Жальгирис» — «Динамо» (Москва) — 1:0.

Ўтган мавсум олий лигага чиққан Вильнюснинг «Жальгирис» командаси кучлилар сафида тенгма-тенг беллашибгина қолмай балки карвонбошилик қилишини ҳеч ким хаёлига ҳам келтирмаган эди. Бу 46-чемпионатнинг биринчи даврасидаги кутилмаган жумбоғи бўлди. Ўтган йилги мамлакат чемпионлари Минск динамочилари ва «Черноморец» ҳисобида 22 тадан очко бор.

«Пахтакор»нинг сўнгги ўйини ва биринчи давра мулоҳазалари ҳақида кейинги спорт шарҳларимизда батафсил ҳикоя қиламиз.

КОЛХОЗДА СПОРТ КОМПЛЕКСИ

Бўка районидаги «Коммунизм» колхози дала меҳнаткашларига мўл ҳосил етиштиришда оммавий физкультура ва спорт билан шуғулланиш катта ёрдам беряпти. Хўжаликда спортнинг оммавийлигини янада ошириш учун янги комплекс қурилмоқда.

Бу иншоот айни пайтда қад ростлаётган мактабнинг ёнгинасида ишга тушади. Унда футбол майдони, 5 минг томошабинга мўлжалланган минбарлар, йирик спорт зали, суви иситиладиган сузиш ҳавзаси, мерганлик тири, турли кичик ёзги майдончалар бўлади.

Колхозчилар йил бошидан бери бир неча марта ҳашар ўтказдилар. Бу эса объектдаги қатор ишларни планда кўзда тутилганидан анча барвақт бажариш имконини бермоқда.

М. ЗАРИПОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ЯНГИЙЎЛ ПЕДАГОГИКА БИЛИМ ЮРТИНИНГ ФИЛИАЛИ

мактабгача муассасаларнинг тарбиячиси ихтисослиги бўйича

КУНДУЗГИ БЎЛИМГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Абитуриентлар мактабнинг 8-синфи базасида (рус мактабларининг ўқувчилари учун) қабул қилинади.

ҲУЖЖАТЛАР 31 ИЮЛГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Кириш имтиҳонлари 1 августдан 20 августгача; ўрта мактаб базасида (рус ва ўзбек мактабларининг ўқувчилари учун) ҳужжатлар 14 августгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари — 1 августдан 21 августгача.

Билим юртига кирувчи мактабнинг 8-синфи базасидаги ёшлар рус тилидан (диктант), математикадан (оғзаки); мактабнинг 10-синфи базасидаги ёшлар рус тили ва адабиётдан (иншо), СССР тарихидан (оғзаки) кириш имтиҳонларини топширадилар.

Кириш имтиҳонлари бошлангунга қадар билим юртига кирувчилар музикага қобилиятлари бўйича синовдан ўтадилар.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар керак: маълумоти тўғрисида ҳужжат, ариза, медицина справкаси (286-форма), меҳнат дафтарчасидан кўчирма (иш стажига эга бўлганлар учун), 4 та фотосурат (3x4 см).

ПАСПОРТ ЁКИ ТУҒИЛГАНЛИГИ ТЎҒРИСИДАГИ ГУВОҲНОМА ШАХСАН КЎРСАТИЛАДИ.

Адрес: Тошкент шаҳри, Красновосточная кўчаси, 112-уй (21, 63, 49, 89, 73-автобусларнинг «1-Қорасув» массиви» бекати).

ТОШКЕНТ ҚОҒОЗ ФАБРИКАСИ

қуйидаги ихтисосликлар бўйича

БАЙКАЛСКДАГИ 2-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИДА ЎҚИШ УЧУН

1983-84 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

контроль-ўлчов приборлари ва автоматика бўйича слесарь, саноат ускуналари ремонти ва уларга хизмат кўрсатиш бўйича электро-монтёр, қоғоз ва картон ишлаб чиқарувчи машиналарнинг машинисти, электр пайвандчи, лаборант, химиявий ишлаб чиқаришнинг аппаратчиси, хом ашё, масалликлар ва тайёр маҳсулотлар контролери.

ЁШИ 17 ВА УНДАН КАТТА, 10-СИНФ МАЪЛУМОТИ БЎЛГАН ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 1 ЙИЛ.

Билим юртига қабул қилинганларга корхона ва билим юрти маблағлари ҳисобидан ҳар ойда 72 сўм стипендия тўланади. Бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар. Ўқиш вақти меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этишлари лозим: танлаган ихтисослиги кўрсатиб директор номига ёзилган ариза, ўқиш ёки иш жойидан характеристика, яшаш жойидан ҳамда оилавий аҳволи ҳақида справкалар, меҳнат дафтарчасининг нусхаси (ишлаб турганлар учун), 6 та фотосурат (3x4 см. ҳажмида).

Паспорт ва ҳарбий учетда турганлиги ҳақидаги гувоҳнома шахсан кўрсатилади.

Ўқиш жойи — Байкальск шаҳригача бўлган йўл ҳақи фабрика ҳисобидан.

ҲУЖЖАТЛАР 15 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Адрес: Тошкент шаҳри, 5-алоқа бўлими, Куйбишев шоссеси, 23-уй, кадрлар бўлими (5-трамвайнинг «Ипподромная» бекати, 7, 26, 52, 68, 106-автобусларнинг «Узбум» бекати).

ЖАҲОН ЯНГИЛИКЛАРИ

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● **ИСТАМБУЛ.** Туркияда атроф муҳитни муҳофаза қилиш тадбирлари учун яқин ўн йилда 660 миллиард турк лираси ажратилади. Мамлакат таъмирлаш ва турар-жой қурилиши министри А. Самсунлу Измир шаҳрида бўлиб ўтган умуммиллий экология семинарида сўзга чиқиб, шуни таъкидлади. Министр жадал марказлаштириш ва миллий саноат ривожлантириш жараёни натижасида Туркиянинг Анқара, Эрзурум, Қарабюк каби йирик шаҳарларида атроф муҳитнинг ифлосланишига қарши кураш биринчи даражали вазифага айланди, деди. Туркиянинг жануби-ғарби ва шимолидаги кўпгина соҳил бўйи районларида оқава сув билан ифлосланиш катта ташвиш туғдирмоқда, деб қўшимча қилди Самсунлу.

● **ДАМАШҚ.** Исроил маъмурлари босиб олинган араб территориясида яшовчи фаластинликларга нисбатан камситувчилик чораларини кучайтирмоқдалар. ВАФА агентлигининг хабарларига кўра, босқинчилар Иордан дарёсининг ғарбий соҳилидаги Фаластин лагерлари теварагида тепасига тикон сим тортилган бетон деворлар қурмоқдалар.

Бу тадбирлар, деб таъкидлайди агентлик, фаластинликлар учун гетолар яратиш мақсадини кўзлайди ҳамда сионистларнинг Исроилда яшовчи барча араб аҳолисига нисбатан бутун ирқчилик сиёсатини акс эттиради.

● **ҚОҲИРА.** Қоҳира районларидан бирида иккита уй қулаб тушганлиги натижасида тўрт киши ҳалок бўлган ва 16 киши жароҳатланган. Маҳаллий матбуотнинг таъкидлашича, кўп йиллар давомида уйларини ремонт қилмаган уй эгалари бу фожиа учун жавобгардирлар.

Бундай фалокатлар Миср пойтахтида тез-тез содир бўлиб турибди. «Роз Ал—Юсуф» ҳафтаномаси яқинда ўтказган текширувларнинг далолат беришича, бу ердаги уйларнинг 40 проценти авария ҳолатидадир.

(ТАСС).

ГОНДУРАС ҲАРБИЙЛАРИНИНГ ИҒВОГАРЛИКЛАРИ

МАНАГУА. ТАСС мухбири А. Трушин хабар беради: Никарагуа ташқи ишлар министрлигининг хабар беришича, Гондураснинг артиллерия батареялари Никарагуанинг Нуэва— Сеговия департаментида бир қанча аҳоли пунктларини ўққа тутдилар. Бир неча соат давомида Теотекасинте посёлкасида снарядлар портлаб турди.

Гондурас бўлинмалари томонидан мадад бериб турилган самосочи каллакесарлар мазкур посёлкага кейинги вақтда бир неча марта ҳужум қилиб турган эдилар. Гондурас ҳарбийларининг иғвогарона қуролли ҳуружлари, дейилади ташқи ишлар министрининг баёнотида сандиночилар халқ революцияси душманлари томонидан Никарагуага қарши ошкора уруш чиқариш мақсадида ишлаб чиқилган агрессив режанинг ажралмас қисмидир.

Сандиночилар миллий озодлик» фронти миллий раҳбарлигининг аъзоси, Никарагуа ички ишлар министри Томас Борхенинг бу ерда журналистларга маълум қилишича, яқинда марказий разведка бошқармасининг вакиллари Тегусигальпада Гондурас армия қўмондонлиги ва контрреволюцион гуруҳларнинг бошлиқлари иштирокида кенгаш ўтказдилар. Кенгашда Никарагуадаги граждан ва ҳарбий объектларни бомбардимон қилиш учун авиациядан фойдаланиш имконияти ўрганиб чиқилди.

ХРОНИКА, ХАБАРЛАР, ФАКТЛАР

● **КОБУЛ.** Апрель революциясига қадар Афғонистондаги эркакларнинг 90 проценти ва аёлларнинг 98 проценти ўқиш ва ёзишни билмас эди. Саводсизликни тугатиш, халқ маорифининг самарали системасини ривожлантириш Афғонистон Халқ демократик партияси ва АДР ҳукуматининг энг муҳим вазифаларига айланди.

Маориф министрлиги ишлаб чиққан комплекс программага мувофиқ бошланғич ва ўрта ўқув юртлари тармоғи анча кенгайтирилди. Мамлакатдаги илғор ўзгартишларга мувофиқ мактаб программалари тузилмоқда. Бу программаларда янги инсонни тарбиялаш, миллий экономика учун кадрлар тайёрлаш мақсад қилиб қўйилган. Илк маротаба АДРдаги барча халқлар тилларида дарс берила бошланди. Бу эса миллий маданиятларни ривожлантириш учун пойдевордир. Саводсизликни тугатиш курслари ташкил этилмоқда.

Мамлакатда ҳозирнинг ўзидаёқ 60 мингдан ортиқ кечки курслар ишлаб турибди. Бу курсларда миллиондан ортиқ ишчи ва деҳқон ўқимоқда.

● **ХЕЛЬСИНКИ.** Финляндия йўлларида шу йилнинг дастлабки беш ойи мобайнида автомобиль фалокатлари натижасида 226 киши ёки ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан қарийб икки баравар кўп киши ҳалок бўлди, деб хабар қилади «Кансан уутисет» газетаси. Май ойининг ўзидагина автомобилларнинг бир-бирига тўқнашиб кетиши, бирон жойга бориб урилиши ва бошқа йўл транспорт ҳодисалари сабабли 28 фин ҳаётдан кўз юмди.

Йўл полицияси хавфсизлиги хизмати ҳайдовчиларнинг тезликни ошириб юборишлари ва транспорт воситаларини маст ҳолда бошқаришлари Финляндия автомобиль йўлларидаги ҳодисаларга асосий сабаб бўлмоқда, деб ҳисоблайди. Яқинда ўтказилган текшириш маълумотларига кўра, ҳар саккиз ҳайдовчидан бири тезликни чеклаш сабабларини бажармайди, маст ҳолда ушланган автомобилчилар сони эса 350 кишидан ошиб кетди.

● **НЬЮ-ЙОРК.** АҚШ ўрта ғарбининг катта-катта районларида дўл аралаш ёмғир ёғиб, бўрон бўлди. Дўл доналарининг баъзилари теннис тўпидек келарди. Жала ёмғир Миннесота ва Висконсин штатларида катта тошқин хавфини вужудга келтирди. Миннесота штатидаги кичик бир Хейфилд шаҳрини сув оқими ташқи дунёдан тамомила ажратиб қўйди.

Соатига қарийб 130 километр тезликда эсган шамол дов-дарахтларни илдиз-пилдизлари билан қўпориб ташлади, электр линиялари устунларини ағдариб юборди. Натижада Чикаго атрофларидаги 50 мингта уй электрсиз қолди.

(ТАСС).

Редактор Н. ЦАСИМОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МТ I. 9.00 — «Время» 9.40 — «Харитадаги нуқта» (Манғишлоқ ярим оролидаги Шевченко шаҳри ҳақида). 10.25 — «Қалбга яқин қўшиқлар». 11.10 — «Сўна» 3-серияли бадиий фильм. 1-серия. «Хотира». 12.15 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Телевизион ҳужжатли фильмлар. 15.55 — Болалар учун фильм. «Зебрани ўғирлашди». 17.05 — «Коллектив пудрати потенциали». 1-кўрсатув. 17.40 — Шахмат мактаби. 18.10 — Фильм-концерт. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.35 — СССР Ёзувчилар Союзи правлениесининг секретари Ф. Кузнецов сўзи. 19.50 — Қўшиқ, романс, вальс. 20.25 — «Сўна». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия. «Жемма». 21.30 — «Время». 22.05 — А. Каверзнев. «Афғон кундалиги». Телевизион ҳужжатли фильм. 23.05 — «Дунё воқеалари». 23.20 — СССР халқ артисти Э. Гилельс чалади.

МТ II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.20 — Телевизион ҳужжатли фильмлар. 10.00 — А. Леончик чалади. 10.30 — «Горнчилар, қаердасиз!» 11.15 — Испан тили. 11.45 — Телевизион ҳужжатли фильм. 12.35 — «Крошнинг таътиллари». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия. 13.45 — Фильм-концерт. 14.15 — «Шаҳзода Флоризелнинг саргузашти». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия. 15.20 — Концерт. 16.20 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.05 — «Камалак». 19.30 — Қишлоқ янгиликлари. 20.30 — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 — В. Маяковский. «Поэзия». 21.30 — «Время». 22.05 — «Эркаклар сочи эрта оқаради». Бадиий фильм.

ЎзТВ I. 11.30 — «Качканар». Ҳужжатли фильм. 12.00 — Болалар учун. «Бойчечак». 12.30 — «Фавқулодда топшириқ». Бадиий фильм. 18.05 — Мультфильм. 18.15 «Эврика». Кинокўрсатув. 19.00 — Илмий-техника информацияларини автоматик бошқариш системалари бўйича Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон тармоқ кенгаши. 19.30 — Ахборот. 19.45 — «Бир актёр театри». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Қизлар куйлаганда». Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — Қишлоқ хўжалиги зараркунандаларига қарши курашнинг биологик усуллари. 22.25 — «Эртага — премьера». 23.30 — Янгиликлар.

ЎзТВ II. 18.00 — Ҳужжатли фильм. 18.20 — Абитуриентлар учун физика. 19.20 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Эстафета давом этади». 19.50 — «Уйга олиб борадиган сўқмоқ». Телефильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.25 — «Альбатрос»нинг сўнгги рейси». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия. 21.30 — МТ-II.

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 7/VII да Киёфалар ёки занжир, 8 /VII да Тўйдан олдин томоша, 9 /VII да Хизматингизга тайёрмиз.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь—334808, 325353, секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 325778, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749, қишлоқ хўжалиги — 325647, пропаганда; совет қурилиши — 325645, фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553, адабиёт ва санъат — 325767, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733, хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар — 334048, 325354. Фотомухбир — 325894.

Р. 01333 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. Б. 1636. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12